VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA STAVEBNÍ
FACULTY OF CIVIL ENGINEERING

ÚSTAV STAVEBNÍ EKONOMIKY A ŘÍZENÍ
INSTITUTE OF STRUCTURAL ECONOMICS AND MANAGEMENT

INVESTIČNÍ VÝSTAVBA REALIZOVANÁ V RÁMCI REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

INVESTMENT CONSTRUCTION CO-FINANCED FROM EU FUNDS

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE — Marek Kujawa
AUTHOR

VEDOUCÍ PRÁCE — PhDr. Mgr. DAGMAR HRABINCOVÁ
SUPERVISOR

BRNO 2018

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
FAKULTA STAVEBNÍ

Studijní program	B3607 Stavební inženýrství
Typ studijního programu	Bakalářský studijní program s prezenční formou studia
Studijní obor	3607R038 Management stavebnictví
Pracoviště	Ústav stavební ekonomiky a řízení

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Student	Marek Kujawa
Název	Investiční výstavba realizovaná v rámci regionálního rozvoje
Vedoucí práce	PhDr. Mgr. Dagmar Hrabincová
Datum zadání	30. 11. 2017
Datum odevzdání	25. 5. 2018

V Brně dne 30. 11. 2017

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ FAKULTA STAVEBNÍ

doc. Ing. Jana Korytárová, Ph.D.
Vedoucí ústavu

prof. Ing. Rostislav Drochytka, CSc., MBA
Děkan Fakulty stavební VUT

PODKLADY A LITERATURA

Kučerová.I.,: Hospodářské politiky v kontextu vývoje EU, Praha2012, Karolinium,
Boháčková.I., a kol: Strukturální politika EU, Praha 2009, C.H.Beck,
Abeceda fondů Evropské unie 2007-2013, MMR, Praha 2007,
www.mmr.cz - Ministerstvo pro místní rozvoj
www.strukturální-fondy.cz

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ

Cílem práce je po provedení základní charakteristiky strukturální politiky Evropské unie a České republiky a aplikace těchto obecných poznatků na realizovaný stavební projekt spolufinancovaný EU.

1. Úvod
2. Strukturální politika EU
3. Strukturální politika ČR
4. Realizovaný projekt spolufinancovaný ze strukturálních fondů
5. Závěr

Výstupem práce bude použití a popis obecných postupů stanovených v rámci strukturální politiky na vybraný stavební projekt a jejich srovnání s národními podmínkami.

STRUKTURA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

VŠKP vypracujte a rozčleňte podle dále uvedené struktury:

1. Textová část VŠKP zpracovaná podle Směrnice rektora "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací" a Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací na FAST VUT" (povinná součást VŠKP).
2. Přílohy textové části VŠKP zpracované podle Směrnice rektora "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací" a Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací na FAST VUT" (nepovinná součást VŠKP v případě, že přílohy nejsou součástí textové části VŠKP, ale textovou část doplňují).

Hrabincová Dagmar

PhDr. Mgr. Dagmar Hrabincová
Vedoucí bakalářské práce

ABSTRAKT

Cílem této bakalářské práce je charakteristika kohezní politiky Evropské unie a České Republiky. V teoretické částí jsou popsány dějiny Evropské unie, její základní informace, a také historie vývoje strukturální politiky. Také se zabývá vznikem regionální(strukturální) politiky v České Republice, její přípravu na vstup do Evropské unie a také následnou účast na tří programových obdobích. Praktická část obsahuje realizovaný projekt Centrální dopravní terminál Český Těšín a Parkoviště P+R, který je spolufinancován z prostředků Evropské unie.

KLÍČOVÁ SLOVA

Evropská unie, Kohezní politika, Dotace, Strukturální fondy, Operační program, Projekt

ABSTRACT

The main goal of this bachelor thesis is to characterize cohesion policies of the European Union and the Czech Republic. In the theoretical part, the history of the European Union is described along with its primary information, and the history of cohesion policy development. It also describes regional policies of the Czech Republic, its preparations to be part of the EU and also the following participation on three operational programs. Practical part includes the realization of the project Centrální dopravní terminál a Parkoviště P+R, which is confounded by the European Union.

KEYWORDS

European Union, Cohesion policy, Subsidy, Structural funds, Operational program, Project

BIBLIOGRAFICKÁ CITACE VŠKP

Marek Kujawa *Investiční výstavba realizovaná v rámci regionálního rozvoje.* Brno, 2018. 59 s., 16 s. příl. Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Ústav stavební ekonomiky a řízení. Vedoucí práce PhDr. Mgr. Dagmar Hrabincová

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracoval(a) samostatně a že jsem uvedl(a) všechny použité informační zdroje.

V Brně dne 24. 5. 2018

Marek Kujawa
autor práce

PODĚKOVÁNÍ

Rád bych touto cestou vyjádřil poděkování PhDr. Mgr. Dagmar Hrabincové, za její vstřícnost a čas, který věnovala mé bakalářské práci a za její cenné rady a připomínky, které mi velmi pomohly při tvorbě této závěrečné práce.

V Brně dne 24. 5. 2018

Marek Kujawa
autor práce

Obsah

1 Úvod **10**

2 Evropská unie **11**

2.1 Historie 11

2.2 Základní informace o Evropské unii 12

2.3 Instituce Evropské unie 13

2.3.1 Evropský parlament 13

2.3.2 Evropská komise 14

2.3.3 Rada Evropské unie 14

2.3.4 Evropská investiční banka (EIB) 14

3 Strukturální politika Evropské unie **16**

3.1 Smysl a úkoly strukturální politiky 16

3.2 Historie a vývoj strukturální politiky 16

3.3 Etapy vývoje Strukturální politiky EU 17

3.3.1 První etapa: 1958–1974 17

3.3.2 Druhá etapa: 1975–1988 18

3.3.3 Třetí etapa: 1989–1999 19

3.3.4 Čtvrtá etapa 2000–2013 20

3.3.5 Pátá etapa 2014–2020 24

3.4 Strukturální a investiční fondy 25

3.4.1 Evropský sociální fond (ESF) 26

3.4.2 Fond soudržnosti (FS) 26

3.4.3 Evropský fond regionálního rozvoje (EFRR) 26

3.4.4 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD) 27

3.4.5 Evropský námořní a rybářský fond (ENRF) 27

3.5 Ostatní fondy 27

3.5.1 Fond solidarity 28

3.5.2 Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci (EGF) 28

4 Strukturální politika ČR **29**

4.1 Regionální politika v letech 1990–2003 29

4.2 Správní členění (Systém NUTS) 30

4.3 Regionální politika ČR jako součástí Evropské unie 31

4.3.1 Příprava ČR na vstup do Evropské unie 31

4.3.2 Programové období 2004–2006 33
4.3.3 Programové období 2007–2013 35
4.3.4 Programové období 2014–2020 36
5 Projekt 40
5.1 Projektový cyklus 40
5.1.1 Identifikace a formulace záměru 40
5.1.2 Příprava projektu a jeho formulace 41
5.1.3 Financování 42
5.1.4 Implementace a monitoring 42
5.1.5 Hodnocení 43
6 Centrální dopravní terminál Český Těšín a Parkoviště P+R 44
6.1 Identifikace a formulace záměru 44
6.2 Příprava projektu a jeho formulace 47
6.3 Financování 52
6.4 Implementace a monitoring 54
6.5 Hodnocení 54
7 Závěr 55
Seznam použité literatury 56
Seznam obrázků 58
Seznam tabulek 58
Seznam zkratek 58
Seznam příloh 59

1 Úvod

Česká Republika je členem Evropské unie již od roku 2004. Tento krok vstříc evropské integraci přinesl České Republice nové možnosti, jak zvýšit svou ekonomickou a životní úroveň. Tato bakalářská práce pojednává o jedné z nejdůležitějších odvětví evropské politiky – strukturální neboli kohezní. Skrze tuto politiku se Evropská unie snaží dosáhnout snížení rozdílů v rozvoji jednotlivých regionů. Teoretická část bakalářské práce popisuje rozvoj této konkrétní politiky v čase, její funkci a také prostředky (fondy), skrze které strukturální politika realizuje své cíle. Dále je v ní také popsán rozvoj regionální politiky v České Republice, její následný vstup do Evropské unie, a také předchozí dva programová období, v kterých již Česká Republika byla jejím členem.

Na úvod praktické části práce jsou definovány jednotlivé fáze projektu. Cílem práce je také aplikace získaných poznatků na realizovaný projekt spolufinancovaný ze strukturálních fondů. Projekt Centrální dopravní terminál Český Těšín a Parkoviště P+R bude realizován v programovém období 2014-2020. Z důvodů aktuální situace, kde město Český Těšín čeká na stavební povolení, se tato práce zaměřuje hlavně na fázi přípravnou. Také z důvodu aktuálního hodnocení žádosti o poskytnutí dotace, bylo městem Český Těšín zakázáno zveřejňovat některé informace, které by mohly obsahovat citlivé údaje.

2 Evropská unie

Pro správné pochopení účelu Evropské integrace, je nutné popsat způsoby, jakými se Evropská unie vyvíjela, jaké jsou její základní informace, jaké instituce v rámci EU fungují, a popřípadě jaký mají vliv na strukturální politiku.

2.1 Historie

Po dvou světových válkách, které se odehrály během jednoho století, se lidé snažili najít způsob, jak zabránit dalším zničujícím konfliktům. Jednou z myšlenek, s kterou přišel vážený francouzský úředník Jean Monnet (1888–1979), a kterou tehdy přijal francouzský ministr zahraničí Robert Schuman (1886–1963), bylo sdružit průmyslová odvětvi, která byla považována za hnací sílu vojenské mašinerie, tedy těžbu uhlí a ocelářství. [1]

V roce 1951, šest zemí: Francie, Německo, Belgie, Itálie, Lucembursko a Nizozemsko podepsalo Pařížskou smlouvu a vytvořilo tak Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO), jehož řízení podléhalo nadnárodnímu orgánu – Vysokému úřadu. Představitelé Evropy však chtěli dosáhnout více. Dne 25. března 1957 podepsali tzv. Římské smlouvy na jejichž základě vzniklo Evropské hospodářské společenství (EHS) a Evropské společenství pro atomovou energii (Euratom). [1]

V roce 1968 přišel lucemburský ministerský předseda Pierre Werner (1913–2002) s myšlenkou jednotné měny. Jeho zpráva zveřejněna v roce 1970 navrhovala, aby během 10 let došlo k vytvoření jednotné měnové unie. O rok později však USA devalvovalo dolar, pak následovala ropná krize a Wernerův plán byl odložen. Na místo měnové unie zavedly některé Evropské země systém, který se nazýval “měnový had”, a který určoval rozmezí v němž se můžou pohybovat směnné kurzy mezi několika evropskými měnami i vůči americkému dolaru. Od svého vzniku v roce 1972 až do svého zániku o sedm let později, prošel měnový had řadou úprav směnných kurzů. Bylo to z toho důvodu, že několik zemí ho zaváděla a zase opouštěla. V roce 1979 došlo k oživení zájmu o zavedení hospodářské a měnové unie. Vznikl tak Evropský měnový systém (EMS) a byla zavedená Evropská měnová jednotka (ECU), která však byla jen virtuální měnou, pouhou zúčtovací jednotkou. [1]

1. ledna 1973 vstoupili do Evropské unie Dánsko, Irsko a Spojené království, čímž se počet členských států zvýšil na devět. V rámci regionální politiky EU se začínají převádět značné částky na podporu vytváření pracovních míst a budování infrastruktury v chudších oblastech. V evropských záležitostech se zvyšuje vliv Evropského parlamentu, jehož poslance mohou občané v roce 1979 poprvé volit přímo. V roce 1981

se Řecko stává desátým členským státem a o pět let později do EU vstupují Španělsko a Portugalsko. [2]

V roce 1986 podepsaly členské státy Jednotný evropský akt, který znamenal první výrazné změny Římské smlouvy. Cílem Jednotného aktu bylo vytvořit do roku 1993 skutečný vnitřní trh s volným oběhem zboží, lidí, služeb a kapitálů bez jakýkoliv necelních překážek. V roce 1988 byl tehdejší prezident Evropské Komise Jacques Delors (1925 -) jmenován předsedou výboru, jehož zjištění se měla stát podkladem pro Maastrichtskou smlouvu. [1]

Smlouva o Evropské unii byla podepsána v Maastrichtu 7. února 1992 a vstoupila v platnost 1. listopadu 1993. Tato smlouva přetvořila předcházející Evropské společenství na Evropskou unii. Současně s tím formálně rozdělila politiku EU v nové organizační a právní struktuře EU do tří hlavních oblastí jednotlivých tzv. politik EU, které byly pojmenovány, pilíře''.

- První „pilíř" – Evropská společenství – označuje primární a sekundární právo Evropské unie a zaměřuje se mezi jinými na ekonomické, sociální a ekologické záležitostí.
- Druhý „pilíř" – Společná zahraniční a bezpečnostní politika – se vedle zmíněných zaměřuje také na obranné (vojenské) záležitostí.
- Do třetího „pilíře" – Spolupráce v oblasti vnitřní bezpečnosti a justice – zahrnuje zejména policejní a justiční spolupráci. [3]

Politické rozdělení Evropy na Východ a Západ bylo definitivně ukončeno v roce 2004, kdy do EU vstoupilo celkem 10 zemí, včetně České Republiky. Následně se k těmto 10 státům v roce 2007 připojilo Bulharsko a Rumunsko. Jako zatím poslední členský stát se v roce 2013 stalo Chorvatsko. Nyní se čím dál hlasitěji začínají ozývat státy Balkánu, které již delší dobu projevují zájem o připojení se k Evropské unii. [2]

2.2 Základní informace o Evropské unii

Evropská unie je politická a ekonomická unie společenství, kterou tvoří 28 evropských států s 510,3 miliony obyvatel (2016; přibližně 7,3 % světové populace). Česká Republika je členem od roku 2004.

Evropská unie se rozkládá na území o rozloze 3 975 000 km2. Její území hraničí na severovýchodě s Finskem, na severozápadě s Irskem, na jihovýchodě s Kyprem a na jihozápadě s Portugalskem. [3]

Název: Evropská unie
Motto: Jednota v rozmanitosti
Zakladatel: Itálie, Francie, Německo, Lucembursko, Belgie a Nizozemské království
Počet členských států: 28
Sídlo: Brusel
Předseda Evropské rady: Donald Tusk
Předseda Evropské komise: Jean-Claude Juncker [3]

2.3 Instituce Evropské unie

- Evropský parlament,
- Evropská komise,
- Rada Evropské unie,
- Evropská investiční banka,
- Evropský účetní dvůr.

2.3.1 Evropský parlament

Evropský parlament je stálý orgán Evropské unie. Spolu s Radou Evropské unie přijímá legislativní akty a reprezentuje občany Evropské unie. Poslanci jsou volení přímou volbou každých 5 let.

Parlament má 751 poslanců, kterých počet z jednotlivých členských států určuje z podnětu parlamentu jednomyslným rozhodnutím Evropská rada (čl. 14 SEU). *„Evropský parlament se skládá ze zástupců občanů Unie. Jejich počet nesmí překročit sedm set padesát, nepočítaje předsedu. Zastoupení občanů je zajištěno poměrným sestupným způsobem, přičemž je stanovena minimální hranice šesti členů na členský stát. Žádnému členskému státu nesmí být přiděleno více než devadesát šest míst. Evropská rada přijme z podnětu Evropského parlamentu a po obdržení jeho souhlasu jednomyslně rozhodnutí, kterým stanoví složení Evropského parlamentu, při dodržení zásad uvedených v prvním pododstavci”* [1]. *[4]*

[1] FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. *Evropská unie*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2003. ISBN 80-7325-015-2.

2.3.2 Evropská komise

Evropská komise je politický nezávislý, výkonný orgán Evropské unie. Jako jediný orgán je způsobilý k předkládání návrhů nové evropské legislativy a je zodpovědný za rozhodnutí Rady EU a Evropského parlamentu.

Úkolem evropské komise je předkládat návrhy nových právních předpisů Evropskému parlamentu a Radě EU, které mají chránit zájmy všech členů EU. Dále je také zodpovědná za stanovení výdajů z rozpočtu EU, což má vliv na tvoření strukturální politiky. Spolu se Soudním dvorem je také zodpovědná na dohlížení, zdali se Evropské právo řádně uplatňuje ve všech členských státech. [4]

2.3.3 Rada Evropské unie

Rada Evropské unie (dále jen Rada) tvoří jakéhosi „oponenta“ Evropské komisi, jelikož jejím cílem je reprezentovat národní zájmy. Společně s Evropským parlamentem vyjednává a přijímá zákony EU.

Rada se skládá z ministrů vlád členských států, a to tematicky dle projednávané legislativy. V případě, že je např. projednávána legislativa ohledně zemědělství, Radu tvoří ministři zemědělství. V současnosti se takto se Rada dělí do devíti podobných sektorů.

Společně s Evropským parlamentem přijímá Rada roční rozpočet EU. Z toho vyplývá že právě Rada má důležitý vliv na to, kolik finančních prostředků poputuje do strukturálních fondů. [4]

2.3.4 Evropská investiční banka (EIB)

EIB byla založena za účelem pomáhat vyváženému rozvoji Evropských společenství. Jedná se o nezávislý orgán se sídlem v Lucemburku. EIB nečerpá prostředky s EU, ale investuje na mezinárodních kapitálových trzích.

Základní kapitál pro EIB poskytly členské země Evropské unie. Podílníky EIB jsou členské státy. Částka podílu z kapitálové banky je stanoven na základě ekonomické váhy v rámci EU (vyjádřeno v HDP). Kromě vlastního působení v rámci EU, banka podporuje rozvojovou pomoc více než 130 státům světa.

Dá se tedy říci, že EIB tvoří další ze „strukturálních fondů“, který podporuje v rámci kohezní politiky členské státy. EIB poskytuje těmto členům výhodné úvěry, z kterých poté realizují různé projekty v rámci evropské integrace. [4]

3 Strukturální politika Evropské unie

Nyní přejdeme k hlavní částí této kapitoly: strukturální politice Evropské unie, nazývané také politikou hospodářské, sociální a územní soudržnosti (HSÚS) či krátce kohezní politikou (koheze znamená soudržnost). Tato politika je odrazem principu solidarity uvnitř Evropské unie, kdy bohatší koncentrují své finanční prostředky na rozvoj chudších států a regionů, aby se zvýšila kvalita života obyvatel celé Evropské unii. Níže je popsáno, jakou funkci splňuje strukturální politika, její vývoj a historie, a také prostředky, kterými disponuje k naplnění svých cílů.

3.1 Smysl a úkoly strukturální politiky

Regionální neboli strukturální politika EU, se řadí mezi nejvýznamnější politiky Evropské unie. Příčin vzniku HSÚS je obecně celá řada, ať již mají své kořeny v historickém vývoji Evropských společenství či v aktuálních potřebách Evropské unie.

Jednou z hlavních příčin vzniku kohezní politiky, měla být pomoc chudším regionům v méně rozvinutých zemích, aby se vyrovnala ekonomická situace v celém společenství. Zde je jasně vidět, jak objem finančních prostředků na tuto politiku rostl přímo úměrně s růstem členských států. Dalším důležitým faktorem pro růst finančních prostředků je ten, že nové členské státy se po připojení nacházely v mnoho horší ekonomické situaci než zakládající šestka. Právě z tohoto důvodu byl vyvážený rozvoj stálé více nákladnější. [5]

Mezi regionální politikou uplatňovanou na národní úrovni a politikou volné hospodářské soutěže, kde by jakákoliv finanční pomoc ze strany unie narušovala hospodářskou soutěž, neexistovala dostatečná spolupráce. Bylo tedy nutné vnést na společný evropský trh určitá pravidla, která by jasně stanovila, kdy se jedná o regionální politiku a kdy už ne, respektive kdy se jedná o zcela evidentní narušování hospodářské soutěže. Toto je další důvod, proč je regionální politika na úrovni EU nezbytná. [5]

3.2 Historie a vývoj strukturální politiky

Proces soudržnosti a vyrovnávání rozdílů představuje proces, který se objevuje již od začátku evropské integrace v 50. letech, ale o kontinuitě jeho vývoje lze hovořit až od roku 1988. Nicméně již na samotném počátku integračního procesu byly vytvořeny nástroje k plnění kohezní politiky. [6]

Vytvoření sjednocené Evropy se od počátku nemohlo obejít bez zajištění určité minimální úrovně vzájemných vazeb mezi členskými státy a jejich regiony a dlouhodobého dosahování příbuzných charakteristik. Je zřejmé, že toto sbližování by mělo být přirozené, na základě svobodného rozhodování ekonomických subjektů a využívání výhod Jednotného vnitřního trhu. Avšak za pomocí vhodně zacílených nástrojů lze tomuto procesu nápomoci. [6]

Tato myšlenka byla předmětem úvah Evropského hospodářského společenství (EHS) v době jeho založení v roce 1958. Jako výchozí předpoklad k sjednocení Evropy EHS považovalo rovnoměrnost v úrovni ekonomického růstu, sociálních parametrů a standardů. Zakládající Římská smlouva o EHS umožnila vytvořit Evropský sociální fond (ESF), který měl za úkol podpořit zaměstnanost a podnítit pracovní mobilitu v rámci Společenství. [6]

3.3 Etapy vývoje Strukturální politiky EU

Vývoj strukturální politiky lze alespoň prozatím rozčlenit do pěti etap, které jsou v souladu s průběhem, tempem a intenzitou ekonomické integrace ES a EU.

3.3.1 První etapa: 1958–1974

Tuto etapu lze vymezit momentem vzniku ES v roce 1958 a z druhé strany ukončit polovinou 70. let, konkrétněji u vzniku ERDF (Evropský fond pro regionální rozvoj). [6]

Hovoříme tedy o období, kde samostatná strukturální politika v podstatě neexistovala. Opatření EHS spočívala v posílení národní zdrojové báze pro regionální rozvoj, která byla řešena autonomně na území každého členského státu. [6]

Na nepodstatnost tehdejší strukturální politiky poukazuje také fakt, že zřízení Generálního ředitelství Evropské komise pro regionální politiku se uskutečnilo až deset let po vzniku EHS. V té době se Společenství soustředilo na řešení problému v regionech postihnutých útlumem těžební činnosti, těžkého průmyslu a také problému zaostalých venkovních regionů. [6]

3.3.2 Druhá etapa: 1975–1988

Druhá etapa je vymezena lety 1975-1988, když ona hranice na konci 80.let je určena tím, že od roku 1989 startuje první programové období. [6]

Významným impulzem pro razantní posun v pojímání kohezní politiky mělo mimo strukturálních a ekonomických proměn také expanze ES v roce 1973 a následující vývoj v rozšiřování v 80. letech. Požadavky jednotlivých států se lišily; například Velká Británie požadovala za své vysoké příspěvky v prospěch zdrojů EU a nízkých příjmů ze Společné zemědělské politiky restrukturalizaci jejich průmyslových teritorii. [6]

V době vzniku, ERDF (Evropský fond pro regionální rozvoj) představoval necelých 5 % rozpočtu ES, kdežto na konci 80. let již svůj objem zdvojnásobil na 9 % rozpočtu. Zde je zřejmé, jak kohezní politika postupně zvyšovala svou pozici. Účinnost těchto nástrojů se tak stala hlavním tématem diskuze a prostřednictvím několika programů se projevila snaha dát tomuto odvětví politiky zcela nový rámec. Rozšíření ES o Řecko, Španělsko a Portugalsko přinesl do ES zcela nový druh ekonomického či sociálního zaostávání. A právě tento proces zcela proměnil vnímání regionální politiky, a přesunul její koncentraci z minimální podpory oblasti postižených strukturálními změnami k podpoře nejvíce zaostalých regionů. [6]

V únoru 1987 Evropská komise předložila návrh na reformu finančního systému ES ve zprávě „Udělat z jednotného aktu (SEA) úspěch; nový cíl pro Evropu“. V této zprávě EK navrhla nová pravidla pro zlepšení rozpočtových postupů a disciplíny. V důsledku tohoto návrhu došlo také k přijetí plánu o víceleté finanční perspektivě a rozpočtových prioritách ES. Evropská rada pak 11. a 12. února 1988 dospěla k závěru, na jehož základě klíčové instituce dospěly k dohodě o vytvoření první víceleté finanční perspektivě pro období 1989–1993.

„Vytvoření plnohodnotné kohezní politiky v roce 1988 zavedlo do její praxe několik principů, které s jistou modifikací platí dodnes:
- soustředění na omezený počet cílů při současně prioritní orientaci na nejméně rozvinuté regiony;
- víceleté plánování (v prvním období pětileté, ve druhém šestileté, počínaje rokem 2000 sedmileté), založené na analýze, strategickém plánování a vyhodnocování;
- dodatečné ověření, že členské země respektují zásadu doplňkovosti(adicionality), tedy že nenahrazují národní výdaje výdaji ES;
- partnerství a navrhování a implementaci programů při zahrnování relevantních aktérů a nevládních organizací; tím by měl být stanoven zodpovědný subjekt na úrovní programu i projektů a vytvořeny podmínky pro transparentnost procesu“ [2] *[6]*

[2] ZAHRADNÍK, Petr. *Kohezní politika Evropské unie*. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-527-5.

3.3.3 Třetí etapa: 1989–1999

Třetí etapa vývoje strukturální politiky zahrnuje období 1989-1999, ve kterém bylo hlavní charakteristikou praktické uplatňování reforem 80.let v podobě fungování plnohodnotného programového období s jeho cíli a zásadami. Tyto cíle v zásadě fungovaly napříč dvěma obdobími až do roku 1999, kdy EU čekala další velká změna – přistoupení východních státu Evropy do unie.

Z toho důvodu můžeme toto období rozdělit do dvou podetap.

1. Období 1989–1993

Tato víceletá finanční perspektiva se opírala o pět prioritních cílů:

Cíl 1: Podpora rozvoje a strukturálních změn v regionech, jejichž rozvoj zaostává.
Cíl 2: Změny v regionech vážně ovlivněných průmyslovým poklesem.
Cíl 3: Boj s dlouhodobou nezaměstnaností.
Cíl 4: Usnadnění integrace mladých lidí.
Cíl 5(a): Urychlení změn zemědělských struktur.
Cíl 5(b): Podpora rozvoje venkovských oblastí.

Cíl 1 byl tehdy pokryt všemi strukturálními fondy: ERDF, ESF a EAGGF a byl taktéž objemově největší v rámci tohoto období (43,8 mld. ECU; 64 % celkových kohezních prostředků); míra pokrytí činila 86,2 mil. Obyvatel tehdejšího ES (25%). Největší objem prostředků mířil do Španělska (10,2 mld. ECU); ve Španělsku žilo v regionech spadajících do Cíle 1 téměř 60 % obyvatelstva. Druhý největší objem mířil do Itálie (8,5 mld. ECU; 36,4 % italské populace tehdy žilo v regionech vztahujících se do Cíle 1), následovaná Portugalskem, Řeckem a Irskem (v těchto zemích veškerá populace žila v regionech zapadajících do Cíle 1). [6]

6,1 mld. EUR neboli 9 % celkových finančních prostředků, byly v období 1989–1993 zaměřena do projektů Cíle 2, na nichž se podílely ERDF a ESF. Regiony, které spadaly do Cíle 2 byly zalidněny 16,6 % populace ES (57,3 mil obyvatel). V případě Cíle 2 byla největším příjemcem Velká Británie (2 mld. ECU), následovaná Španělskem a Francií. S výjimkou Řecka, Irska a Portugalska, jež svými veškerými teritorii spadaly pod Cíl 1, se i všechny další země ES určitým způsobem podílely na podpoře v rámci Cíle 2. Z celkových prostředků byla více než polovina (55,1%) použita na podporu výrobních aktivit malých a středních podniků. [6]

Cíle 3 a 4 byly podporovány výlučně s ESF, kde jejich prostředky byly využívány hlavně na projekty zaměřené na aktivní politiku zaměstnanosti. V období 1989–1993 nebyly spojeny z žádnou uzemní specifikaci a o jejím rozdělování bylo rozhodováno na úrovní národních států.

Cíl 5 byl pak podpořen ze zdrojů EAGGF v objemu 6,3 mld. ECU. Největšími odběrateli těchto prostředků byli Německo, Francie a Itálie. Opatření v rámci Cílů 5(a) a (b) se soustředily na investice do výrobních oblastí, podporu infrastruktury, lidských zdrojů a životního prostředí [6]

Shrneme-li celkové období 1989–1993 tak objem strukturálních fondů dosáhl 69 mld. ECU, což představovalo 25 % rozpočtu ES a 0,3 % celkového HDP Společenství. Nejvíce byl podpořen Cíl 1, který absorboval až 64 % všech prostředků. Mezi největší příjemce patřilo Španělsko (14,2 mld. ECU), Itálie (11,4 mld. ECU), Portugalsko (9,2 mld. ECU) a Řecko (8,2 mld. ECU). [6]

2. Období 1994–1999

Konec jednoho období v podobě víceletého programového plánu byl doprovázen dalšími velice důležitými událostmi, které se musely projevit v podobě Víceletého finančního a programového rámce pro strukturální politiku v letech 1994–1999. Hlavní změnou byla Smlouva o Evropské unii, dohodnuta v Maastrichtu 7. února 1992, jež společně se Smlouvou o Evropských společenstvích vstoupila v platnost v roce 1993. Maastrichtská smlouva o Evropské unií napomohla k tomu, aby se ze strukturální politiky stala jedna z největších priorit rozvoje Společenství, společně s přípravou na EMU (Evropská hospodářská a měnová unie) a ostrým startem Jednotného vnitřního trhu. Definování kritérií pro hospodářské a rozpočtové sjednocování členských zemí, zavedla Smlouva o Evropské unii přísnou kontrolu veřejných deficitů. Pro chudší země to představovalo stanovení striktní rozpočtové politiky při růstu investic do infrastruktury, jež napomáhaly k ekonomickému růstu. Španělsko, Irsko, Řecko a Portugalsko nebyly schopny tohoto zadání dosáhnout bez podpory EU. Z toho důvodu Společenství založilo Kohezní fond a ukázalo tím solidaritu vůči těmto čtyřem nejméně prosperujícím státům Společenství. Hlavním cílem Kohezního fondu bylo připravit tyto země pro vstup do EMU za co nejpřívětivějších podmínek. [6]

Pojem „ekonomická koheze“ byl zaveden Jednotným evropským aktem v roce 1986 a počínaje Smlouvou o Evropské unií představuje jeden ze tří pilířů Evropského společenství.

V prosinci 1992 Evropská rada schválila finanční perspektivu na období 1994–1999, v jejímž rámci se na kohezní politiku vyčlenila částka 168 mld. ECU (v porovnání s předchozím obdobím došlo k nárůstu na 32 % rozpočtu ES). 68 % těchto prostředků bylo určeno pro nejchudší země a regiony. [6]

3.3.4 Čtvrtá etapa 2000–2013

Čtvrtá etapa vývoje kohezní politiky Evropské unie se charakterizuje jedinečným a již opakovatelným jevem. V polovině minulé dekády, čelilo společenství doposud

největšímu nárůstu nových států. Již v průběhu 90. let bylo velmi pravděpodobné, že k sjednocení západní a východní Evropy dojde, a proto se také kohezní politika na tento „sňatek“ připravovala.

Do čtvrté etapy lze zahrnout dvě programové období: 2000–2006 a 2007–2013.
Vedle adaptace kohezní politiky na masivní rozšířeni, představuje jejich další společný jev ulehčování procedur, který lze spatřit v redukci počtu cílů. [6]

1. Období 2000–2006
Jak již bylo zmíněno, příprava na největší rozšíření v dějinách evropské integrace v oblasti kohezní politiky byla velice důkladná a začala již v roce 1997, kdy Evropská komise předložila dokument **Agenda 2000.** V tomto dokumentu byly obsaženy celkové výhledy rozvoje EU a jejich politik, překážky způsobené rozšířením, a také víceletý finanční plán pro období 2000–2006. Tento dokument byl poté v roce 1999 schválen na summitu Evropské rady v Berlíně. [6]

V době předcházející největšímu rozšířeni v historii a současně přípravy na další programové období 2000–2006, do jehož průběhu toto rozšíření vstoupilo, byly v souvislosti s kohezní politikou považovány za klíčové tyto tři výzvy:

a) Hospodářská soutěž se zintenzivnila. Firmy se lokalizují tam kde cítí největší možnost prosazeni v tak již velké konkurenci. K tomu firma potřebuje dobré prostředí (vzdělané pracovníky, málo byrokracie, kvalitní infrastrukturu a služby). Mají-li regiony k sobě nalákat investory (podnikatelé), musí být schopné jím toto prostředí poskytnout.

b) Informační společnost a technologická revoluce činí všechny ekonomické subjekty (firmy, společnosti...) po Evropské unii mnohem flexibilnější. S výskytem nových komunikačních zařízení a existencí telekomunikačních sítí se očekává, že každý bude mít přístup k vyspělým know-how, inovacím a vysokému odbornému vzdělání.

c) Rozšíření EU. Unie se připravuje na přijetí nových zemí, ve kterých jsou ekonomické a sociální podmínky o mnoho horší, něž podmínky v regionech tehdejších 15 členských zemích. Tento velice důležitý fakt znamenal, že podoba kohezní politiky musí být přehodnocena. [6]

Reforma regionální politiky, zakotvená ve finanční perspektivě Agendy 2000, spočívala v tom, aby byla strukturální pomoc koncentrována na nejvíce zaostalé regiony a aby implementace strukturálních politik prošla zjednodušením. K většímu pochopení specifických problémů a reálné situace v místě určení pomoci, došlo k tomu, že členským zemím se následně dostala lepší příležitost k převzetí odpovědnosti za svoji budoucnost, včetně možnosti řídit a spravovat finanční prostředky kohezní politiky EU. Souběžně s tím však dostaly i povinnost koordinovat, kontrolovat a zajistit, aby tyto „evropské zdroje“ byly vhodně a hospodárně využity. [6]

Aby se kohezní politika dokázala efektivně vypořádat s rozšířením o východní státy, musely být splněny určité podmínky. K dosažení tohoto cíle musely kandidátské země mít čas k přizpůsobení fungování nových, strukturálních opatření. Zpočátku šlo o posílení předvstupní strategie tak, aby se prostředky staly dostupné a efektivní. K těmto předvstupním strategiím nejprve přispívaly nástroje Přístupového partnerství, které však mají z definice jen přechodný charakter. Sloužily k rychlé a hladké adaptaci nových členských zemí do prostředí kohezní politiky. V rámci Přístupového partnerství byl nejviditelnější program PHARE (původně tento akronym znamenal: Poland and Hungary: Assistance for Restructuring their Economies; ale později z něj čerpaly i jiné kandidátské země) jehož rozpočet činil 10,92 mld. EUR pro předvstupní pomoc v roce 2000–2006.[6]

Reforma kohezní politiky s ohledem na programovací období 2000–2006 vedla k viditelnému zjednodušeni a zpřehledněni. Mimoto došlo také k redukci počtu cílů na tři (spojením cílů 2,5 a 6 a cílů 3 a 4 z období 1994–1999).

*„**Cíl 1**: Podpora rozvoje a strukturálních změn regionů, jejichž rozvoj zaostává. Obecná kritéria opisovala zaostávání tak, že jde o regiony soudržnosti NUTS 2, jejichž průměrný HDP na obyvatele podle standartu kupní síly za období 1994–1996 nepřevýšil 75 % průměru EU; jejich konkrétní vymezení bylo pak učiněno Evropskou komisí.*

***Cíl 2:** Následná podpora ekonomické a sociální přeměny oblastí, které se potýkají se strukturální těžkostí. V rámci tohoto cíle byly vymezeny čtyři typy regionů podle přesně stanovených kritérií*
a) průmyslové regiony, vymezené na základě vysoké vykazované míry nezaměstnanosti;
b) zemědělské regiony, které musejí naplnit 2 ze 4 kritérií – hustota zalidnění je nižší než 100 osob na km^2; podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva v zemědělství je vyšší než dvojnásobek průměru EU; nadprůměrně vysoká míra nezaměstnanosti; úbytek počtu obyvatelstva;
c) městské regiony, které musely splnit alespoň jednu z následujících kritérií: míra dlouhodobé nezaměstnanosti byla vyšší než průměr EU; vysoká míra chudoby, včetně nevyhovujících bytových podmínek; zvláště kritické problémy v oblasti životního prostředí; vysoký stupeň kriminality nebo nízká míra vzdělanosti;
d)regiony závislé na rybářství.

***Cíl 3**: Podpora úpravy a modernizace politiky a systému vzdělávání; výcviku a zaměstnanosti. Cíl zaměřený na rozvoj lidských zdrojů byl koncipován horizontálně a podpora byla dostupná pro všechny regiony, s výjimkou těch spadajících do Cíle 1. V jeho rámci došlo ke sloučení všech opatření pro rozvoj lidských zdrojů a představoval tak sloučení předchozích cílů 3 a 4.“* [3]

[3] ZAHRADNÍK, Petr. *Kohezní politika Evropské unie*. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-527-5.

Období 2000–2006 přineslo výrazné utužení spolupráce mezi Evropskou komisí a členskými státy na základě přijeti opatření posilujících finanční dohled a disciplínu. Dále také došlo k zjednodušení a urychlení řízení OP prostřednictvím zásad finanční disciplíny a pravidla N+2,5 pro časovou způsobilost výdajů (tím pádem programové období skončilo de facto až v polovině roku 2009). Vzhledem k tomu můžeme konstatovat, že během období 2000–2006 došlo k dalšímu významnému navýšení prostředků na kohezní politiku, kam bylo vynaloženo celkem 234,7 mld. EUR z čehož 213 mld. EUR dostaly stávající země E-15 (důvodem je připojení východních států až v roce 2004). Nejvíce prostředku získalo Španělsko (56,3 mld. EUR). Německo si oproti předchozímu období „polepšilo“ o 8 mld. EUR na 29,8 mld. EUR. Dále se umístila Itálie (29,6 mld. EUR), Řecko (24,9 mld. EUR) a Portugalsko (22,8 mld. EUR). Mezi největší příjemce tak i nadále patřily jižní státy, na které putovalo 57 % veškerých výdajů. [6]

2. Období 2007–2013

V tomto období lze velkou změnu pozorovat v alokaci prostředků. Zatím co v minulém období většinu zdrojů čerpaly jižní státy, v těchto letech se těžiště prostředků přesouvá více na východ. V tomto období se nejvíce projevovala solidarita vyspělejších zemí vůči zaostalejším státům a regionům. Kohezní politika nabírá na váze i z toho důvodu, že po dvou masivních rozšířeních v letech 2004 a 2007, přibližně jedna třetina populace žila v nejméně rozvinutých regionech. Tento fakt mimo dlouhodobých příležitostí přinesl také doposud nepoznané prohloubení sociálně-ekonomických nerovností v EU. Na úrovni členských států, dle ukazatele HDP byl nejbohatší stát sedmkrát bohatší než ten nejchudší. Podle klasifikace NUTS 2, mezi nejbohatším a nejchudším regionem je 13násobný rozdíl. Z tohoto je zřejmé, že v těchto podmínkách využívání společného ekonomického prostoru v rámci EU je nerovnoměrně rozdělené z hlediska dostupnosti a reálné využitelnosti. [6]

V prosinci 2005 po velmi komplikovaných jednáních, schvaluje Evropská rada víceletý finanční rámec na období 2007–2013, ve kterém disponovala strukturální politika 347 mld. EUR.

V letech 2007–2013 již cíle nebyly označeny čísly, ale vymezeny následujícím způsobem:

*„**Cíl Konvergence:** v jeho rámci má dojít k urychlení reálného konvergenčního procesu v případě nejméně rozvinutých členských států a regionů, jejichž HDP na obyvatele je nižší než 75 % průměru EU.*

***Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost:** týká se všech ostatních regionů, které nespadají pod Cíl Konvergence; zaměřen na posílení konkurenceschopnosti a přitažlivosti regionů a zaměstnanost*

Cíl Evropská a územní spolupráce: *navazuje na předchozí iniciativy a podporuje přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráci.“* [4]

Jak již bylo zmíněno, v letech 2007–2013 došlo k výrazné redukcí cílů, což mělo za následek zprůhlednění jak na straně cílů, tak i na straně nástrojů. Počet finančních zdrojů se omezil na tři – ERDF. ESF a CF.

Cíl Konvergence pokrýval 84 regionů soudržnosti NUTS 2 v 17 členských státech, což představuje asi 170 mil. obyvatel. Objem prostředků v rámci tohoto cíle dosáhl 282,2 mld. EUR, tedy 81,5 % celkového objemu zdrojů na kohezní politiku. Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost byl aplikován v 168 regionech 19 členských států s populací 314 mil. obyvatel.

Cíl Evropská uzemní spolupráce byl výrazně menšinový, byť se týkal primárně přeshraničních oblastí. S ohledem na celkový objem kohezních prostředků, bylo pro tento cíl vyčleněno pouze 8,7 mld. EUR.

Na rozdíl od minulého období, se ve 21. století jasně projevuje alokace zdrojů na východ. Bezkonkurenčně největším příjemcem se stalo Polsko, jež absolvovalo téměř 20 % objemu kohezních prostředků (67,3 mld. EUR). Tato částka dokonce převyšuje i součet dvou následujících států: Itálie a Španělska, které dohromady získaly 64 mld. EUR. Na čtvrtém místě se umístila Česká Republika s 26,69 mld. EUR. [6]

3.3.5 Pátá etapa 2014–2020

Nyní se celá Evropská unie nachází ve své páté etapě. Tuto etapu nám vymezuje programové období, které opět přináší nové změny pro celou Evropskou unií v rámci kohezní politiky. Na toto období bylo vyčleněno 351,8 miliardy EUR, tedy téměř třetina celkového rozpočtu EU.

Mezi nejzásadnější změny oproti předešlému období patří:

- Nové cíle a priority
- Snížení počtů operačních programů

Nové cíle a priority

Oproti minulému období se tři hlavní cíle, tj. Konvergence, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce (EÚS), zúžily na dva. V příštích letech bude cíl EÚS doplněn o cíl Investice pro růst a zaměstnanost. Mimoto došlo k zavedení nových kategorií regionů, pro něž budou určujícími hranicemi

[4] ZAHRADNÍK, Petr. *Kohezní politika Evropské unie*. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-527-5.

75 % a 90 % HDP na obyvatele průměru EU. Na základě aktuálních problémů a potřeb rozvoje a také v souladu s hlavními strategickými cíli byly stanoveny hlavní priority ČR pro programové období 2014–2020, které jsou odrazem potřeb občanů ČR ať již na národní, či regionální úrovni. [7]

CÍL 1: Investice pro růst a zaměstnanost: na tento cíl je vyznačeno 97,2 % prostředků a bude financován z Evropského sociálního fondu, Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti. Tento cíl má svou podporu vyjádřit podporováním aktivit v oblasti trhu práce a vzdělávání, inovací, výzkumu a vývoje, konkurenceschopnosti, ochrany životního prostředí, rozvoje podnikání včetně malých a středních podniků, integrovaného rozvoje území apod.

CÍL 2: Evropská územní spolupráce, která se zaměřuje na přeshraniční, nadnárodní a meziregionální územní spolupráci a na jeho financování bylo vyčleněno 2,8 %. [7]

Snížení počtů operačních programů

Hlavní proměnu lze spatřit v regionálních operačních programech, jež dříve spadaly pod samosprávu jednotlivých regionálních rad. Ve snaze toto čerpání zefektivnit byl pro období 2014–2020 vytvořen pouze jeden celostátní regionální operační program, a to Integrovaný regionální operační program, který bude spravován Ministerstvem pro místní rozvoj. Ostatní programy budou řízeny zpravidla příslušnými ministerstvy, v případě hlavního města Prahy pak magistrátem. [7]

3.4 Strukturální a investiční fondy

Více než polovina finančních prostředků EU se poskytuje prostřednictvím 5 evropských strukturálních a investičních fondů (dále jen ESI fondy), které jsou spravovány společně Evropskou komisí a členskými státy EU. Účelem všech těchto fondů je investovat do vytváření pracovních míst a do udržitelné a zdravé evropské ekonomiky a životního prostředí. Jedná se o:

- Evropský sociální fond (ESF)
- Fond soudržnosti (FS)
- Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)
- Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)

3.4.1 Evropský sociální fond (ESF)

ESF byl součástí původní Smlouvy, na jejímž základě v roce 1957 vzniklo Evropské hospodářské společenství. Jeho cílem tehdy bylo podporovat zaměstnanost a rozvíjet pracovní příležitosti. I po všech těch letech zůstává právě zaměstnanost hlavní prioritou ESF.

Evropská unie se zavázala vytvořit více pracovního potenciálu. Tento proces ale nelze vytvořit bez dobrých vztahů mezi členským státy, jak na národní, tak i na regionální úrovni. Pro vytvoření více a lepších pracovních míst v měnícím se světě je třeba zaměřovat své investice do inovací, vzdělání a technologii.

EU využívá ESF pro investování do svých občanů více než 10 mld. EUR ročně. Do rozpočtu fondu taktéž přispívají samotné členské státy. Roční částka z evropských finančních prostředků se určuje na sedm let.

Z ESF mají užitek lidé ve všech oblastech Evropské unie. Největší finanční podíl samozřejmě putuje do nejpotřebnějších regionů a členských států, které tak dostávají tři čtvrtiny všech finančních prostředků. Pomoc na Evropském trhu, ale nepotřebují jen pracovníci v chudších regionech. Připravit se na fungování podniku potřebují lidé v celé Evropské unii. Podnikatelé potřebují vědět, jak svůj podnik udržet konkurenceschopný a také jak ho rozvíjet. ESF proto podporuje lidi ve všech částech Evropské unie. [8]

3.4.2 Fond soudržnosti (FS)

Fond soudržnosti vznikl v roce 1993 za účelem poskytovat pomoc na národní úrovni vybraným zemím (např. Řecku, Portugalsku, Španělsku a Irsku), aby se připravily na vstup do hospodářské a měnové unie. [9]

FS také označován jako Kohezní fond, se na rozdíl od strukturálních fondu zaměřuje primárně na rozvoj chudších států, nikoliv regionů. Jedná se o peněžní fond, který je součástí souhrnného rozpočtu Evropské unie. Tento fond je určen pro financování projektů v oblasti dopravy a životního prostředí v členských zemích, jejichž HNP (Hrubý národní produkt) nepřesahuje 90 % průměru EU. [10]

3.4.3 Evropský fond regionálního rozvoje (EFRR)

Tento fond existuje již od roku 1975 a je základním nástrojem pro regionální politiku.

Svým finančním objemem se Evropský fond regionálního rozvoje(ERDF) řadí k největším ze strukturálních fondů.

Evropský fond regionálního rozvoje se zaměřuje na posilování hospodářské a sociální soudržnosti v Evropské unii, snižováním rozdílů mezi regiony nebo sociálními skupinami. Podporovány jsou hlavně malé a střední podniky.

"ERDF se zaměřuje na investiční (infrastrukturní) projekty, jako např. výstavba silnic a železnic, odstraňování ekologických zátěží, podpora inovačního potenciálu podnikatelů, rozvoj a obnova sportovních areálů, rekonstrukce kulturních památek, výsadba zeleně, výstavba či oprava infrastruktury pro poskytování zdravotní péče, zavádění služeb elektronické veřejné správy apod."[5] [10]

3.4.4 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)

Je finanční nástroj na podporu rozvoje venkova, který spadá do společné zemědělské politiky EU. Prostředky z EAFRD slouží ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, zlepšení životního prostředí a krajiny nebo kvality života ve venkovských oblastech. [10]

3.4.5 Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)

ENRF slouží jako finanční nástroj na podporu rybolovu, jenž je součástí společné rybářské politiky EU. Tento fond má za úkol podporu projektů vedoucích k vyšší konkurenceschopnosti a ochraně životního prostředí. ENRF financuje aktivity spojené s mořským a vnitrozemským rybolovem (např. odbahňování rybníků). [10]

3.5 Ostatní fondy

Nyní přejdeme k fondům, ze kterých členské státy nepobírají finanční prostředky pravidelně, ale které slouží spíše jako pojistka pro výjimečné situace, jako na příklad přírodní katastrofy.

[5] Dotace EU – Informace o fondech. [online]. Copyright ©2018 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 22.05.2018]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Migrace/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU

3.5.1 Fond solidarity

Fond solidarity se používá v případě velkých přírodních katastrof. O tuto rychlou a flexibilní finanční pomoc může zažádat pouze ten členský stát, který zaznamenal škody přesahující 0,6 % svého HDP. [10]

3.5.2 Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci (EGF)

Projekty zahrnující pomoc občanům členských státu, kteří ztratili své zaměstnání z důvodu globalizace, jsou financovány právě tímto fondem. To znamená např. v případě bankrotu velkého podniku či při přemístění továrny mimo území EU, případně když je v určitém regionu v jednom odvětví propuštěno mnoho lidí najednou. [10]

4 Strukturální politika ČR

Tato kapitola je zaměřena na regionální politiku ČR. Samozřejmě největší vliv na dosavadní fungování této politiky má přistoupení ČR k EU, a proto se také zabývá operačními programy, ve kterých Česká Republika již byla členem EU, konkrétněji od roku 2004.

Tato kapitola také popisuje počátky regionální politiky v ČR a přípravu ČR pro vstup do EU.

4.1 Regionální politika v letech 1990–2003

Jak již bylo zmíněno, Česká Republika je členem Unie od roku 2004. Je téměř samozřejmé, že regionální politika se v České Republice rozvíjela již několik dekád před tím. Konkrétněji v roce 1990, v tehdejším Československu, vznikl dokument "Zásady zákona ČNR o regionální politice", ve kterém byla regionální politika uvedena jako soubor činností směřující k utváření rovnovážného regionálního rozvoje. Tento dokument se sice zabýval podporou rozvoje, avšak nijak nezasahoval do pravomocí obcí nebo jiných orgánů.

Snaha bývalého Ministerstva hospodářství o zlepšení situace v regionech nabírala teoretické rozměry v podobě mnoha vypracovaných dokumentů a studií., avšak jakákoliv praktická realizace byla znemožněna omezenými prostředky státní pokladny. Teprve od roku 1992 začala probíhat podpora malého a středního podnikání (MSP), a to např. prostřednictvím lepšího přístupu k úvěrům. Podporovány byly podniky zejména v hospodářsky zaostalých regionech.

Prvním výraznějším náznakem realizace regionální politiky v ČR bylo schválení Zásad regionální politiky vlády ČR v roce 1992, které byly následně aktualizovány v roce 1998. Zásady navázaly na zákon o státní podpoře MSP – jejich pojetí představovalo aktivitu státu a jeho orgánů podporujících efektivní fungování trhu jako celku při zohlednění regionální dimenze. Cílem této politiky bylo ve většině případů pomoc nabídkové straně formou přímé podpory podnikání a výstavby infrastruktury. V roce 1994 bylo vytvořeno ojedinělé rozhodnutí o podpoře čtyř okresů s tehdy nejvyšší mírou nezaměstnanosti. Podpora MSP se rozvinula prostřednictvím programu REGION, jehož cílem bylo, pomocí zvýhodněných podmínek, zvýšit přitažlivost MSP ve vybraných hospodářsky (strukturálně) problémových regionech. Realizátorem podpory byla Českomoravská záruční a rozvojová banka (ČMZRB). [11]

Za nejvýznamnější momenty před vstupem do Evropské unie lze považovat vznik Ministerstva pro místní rozvoj ČR v roce 1996 a také vznik 14 krajů, které se později

staly střední úrovní pro českou regionální politiku. V tomtéž roce docházelo k postupné aktivizaci regionální politiky díky možnému vstupu do EU.

Významným předělem pro českou regionální politiku byl rok 1998. Právě v tomto roce byly přijaty aktualizované Zásady regionální politiky ČR. V těchto aktualizovaných zásadách byla regionální politika definována jako koncepční a výkonná činnost státu a regionálních orgánů, přičemž cílem mělo být:

- přispívat k harmonickému a vyváženému rozvoji jednotlivých regionů,
- snižovat rozdíly mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů,
- podporovat hospodářský a sociální rozvoj jednotlivých regionů.

Důležitým milníkem pro českou regionální politiku byl také rok 2000. 22. června byl schválen zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Tento zákon jasně stanovoval pravidla pro poskytování jakékoliv podpory v rámci regionálního rozvoje za účelem rovnovážného rozvíjení státu. Tento zákon také stanovil působnost správních úřadů, obcí a krajů, vytvořil podmínky pro koordinaci a realizaci hospodářské, sociální a územní soudržnosti (HSÚS). Přijetím tohoto zákona se ČR významně přiblížila legislativní úpravě regionální politiky v rámci EU. [11]

Od roku 2001 začala fungovat zastupitelstva krajů a byl dokončen proces utváření územních celků. Rok na to byly ustaveny regionální rady na úrovni NUTS 2, které zajišťují programování a zavádění regionálních rozvojových programů. Rok 2003 byl posledním rokem příprav na vstup do EU a přijímání strukturální pomoci EU. [11]

4.2 Správní členění (Systém NUTS)

Zásadní význam pro statistické účely EU a pro účely rozdělení regionů do různých úrovní pro jednotlivé cíle strukturální politiky EU má systém NUTS neboli nomenklatura územních statistických jednotek (z francouzštiny Nomenclature des unités territoriales statistiques). [12]

Jedná se o územní celky vytvořeny v roce 1988 Eurostatem pro statistické účely. Slouží k porovnání a analýzu ekonomických ukazatelů, statistické monitorování, realizaci a hodnocení regionální politiky členských zemí EU. Aby bylo možné v celé Evropské unií dosáhnout jednotného statistického celku, jsou pro jednotlivé stupně soustavy NUTS určeny meze počtu obyvatel. V případě, kdy je celkový počet obyvatel členského státu nižší než minimální hranice pro danou úroveň NUTS, tento stát je automaticky zařazen do jedné uzemní jednotky NUTS. [12]

Tab. 1: Členění NUTS [12]

Úroveň	Doporučený min. počet obyvatel	Doporučený max. počet obyvatel
NUTS I	3 000 000	7 000 000
NUTS II	800 000	3 000 000
NUTS III	150 000	800 000

V České republice územněsprávní členění odpovídá úrovni NUTS III (kraje). Po vstupu do Evropské unie proto administrativně vzniklo osm organizačních jednotek NUTS II.

Severovýchod (Moravskoslezský kraj)
Střední Morava (Olomoucký + Zlínský kraj)
Jihovýchod (Vysočina + Jihomoravský kraj)
Severovýchod (Liberecký, Královohradecký a Pardubický kraj)
Střední Čechy (Středočeský kraj)
Praha
Jihozápad (Plzeňský a Jihočeský kraj)
Severozápad (Karlovarský a Ústecký kraj)

Tyto tzv. Regiony soudržnosti odpovídají základní statistické jednotce pro výpočet ukazatele HDP/obyvatele, na základě, níž se přiděluje podpora ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. [12]

4.3 Regionální politika ČR jako součástí Evropské unie

Je patrné, že největší vliv na dosavadní fungováni a chápání regionální politiky jako takové, má na svědomí vstup České republiky do Evropské unie v roce 2004. Tento krok otevřel České republice mnoho nových příležitostí, jak dosáhnout harmonického rozvoje celého státu.

4.3.1 Příprava ČR na vstup do Evropské unie

Proces integrace začal už několik let před “oficiálním” vstupem, konkrétněji v roce 1998 kdy začaly první vyjednávání mezi Bruselem a Českou Republikou. Jednalo se o tzv.“screening”, který srovnával legislativy kandidátské země (ČR) s evropským

právem. [13]

Proces přípravy na členství byl od roku 1998 monitorován Evropskou komisí, která každoročně pomocí tzv. "*Pravidelné zprávy o pokroku kandidátských zemí v přípravách na členství v EU",* hodnotila proces integrace jednotlivých kandidátských zemí na evropské právo. První zpráva z roku 1998 byla vůči České republice velmi kritická v oblasti státní správy a soudnictví. O rok později (1999), na tom Česká republika nebyla o moc lépe. Za pozitivní fakt se dá ovšem považovat, že EK označila přijetí vládního dokumentu "Hospodářská strategie vstupu do Evropské unie" za významný posun České republiky k členství v EU. Avšak celkové hodnocení ČR bylo stále neuspokojivé, hlavně kvůli situaci s národnostními menšinami.

V roce 2000 se konal summit EU v Nice, kde se podrobně řešilo rozšíření stávající unie o východní části Evropy, což také nevyhnutelně vedlo k celkové reformě institucí. Dle výsledků měla ČR po vstupu do EU disponovat 11 hlasy v Radě a 20 poslanci v Evropském Parlamentu.

Celkový předvstupní proces kandidátských zemí, včetně ČR, byl ukončen v roce 2002 v Kodani, na zasedání Evropské rady. Právě na tomto zasedání byly uzavřeny všechny vyjednávací kapitoly, jak i přechodná období, která poskytla novým členským zemím více času k adaptaci a na závazky plynoucí ze členství.

Dne 13. a 14. června 2003 roku, proběhlo v ČR referendum o vstupu k Evropské unii. Občané České republiky tak rozhodli o vstupu do unie. Na to pak Evropská rada rozhodla v souladu se stanoviskem komise o přijetí deseti nových členských států k datu 1.5. 2004. [13]

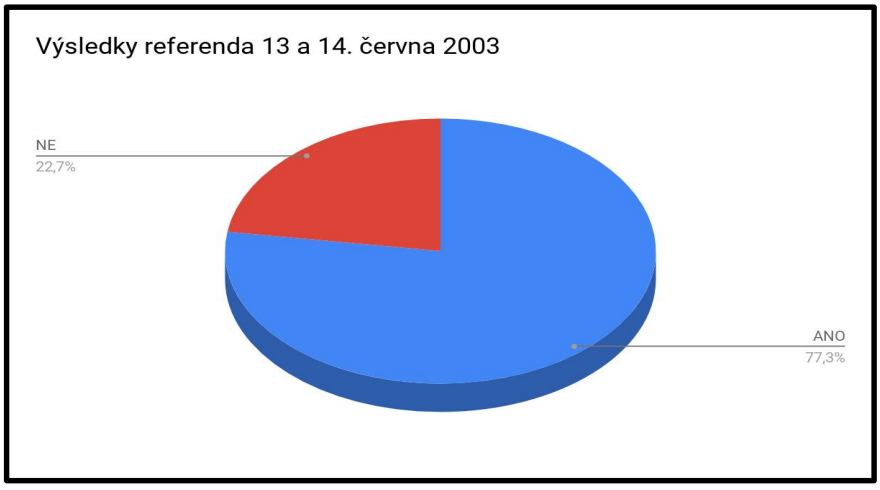

Obr. 1 Výsledek referenda o vstup do EU [13]

4.3.2 Programové období 2004–2006

Česká Republika vstoupila do EU, během jíž probíhajícího období 2000-2006. Z tohoto důvodu je toto období pouze dvou leté.

ČR takto získala příležitost čerpat prostředky z Fondu soudržnosti určeného pro státy, jejichž HNP nepřesahuje 90 % průměru EU. Z tohoto fondu ČR vyčerpala 945,3 mil. EUR. [14]

Navíc Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR ČR) vypracovalo pro toto období Národní rozvojový plán, na základě, kterého EK schválila rámec podpory. Tato podpora se týkala realizace Cíle 1, do kterého spadalo 13 krajů, a také Cílů 2 a 3 týkajících se pouze Prahy. Ze strukturálních fondů tak Česká Republika získala 1 585,4 mil. EUR. [14]

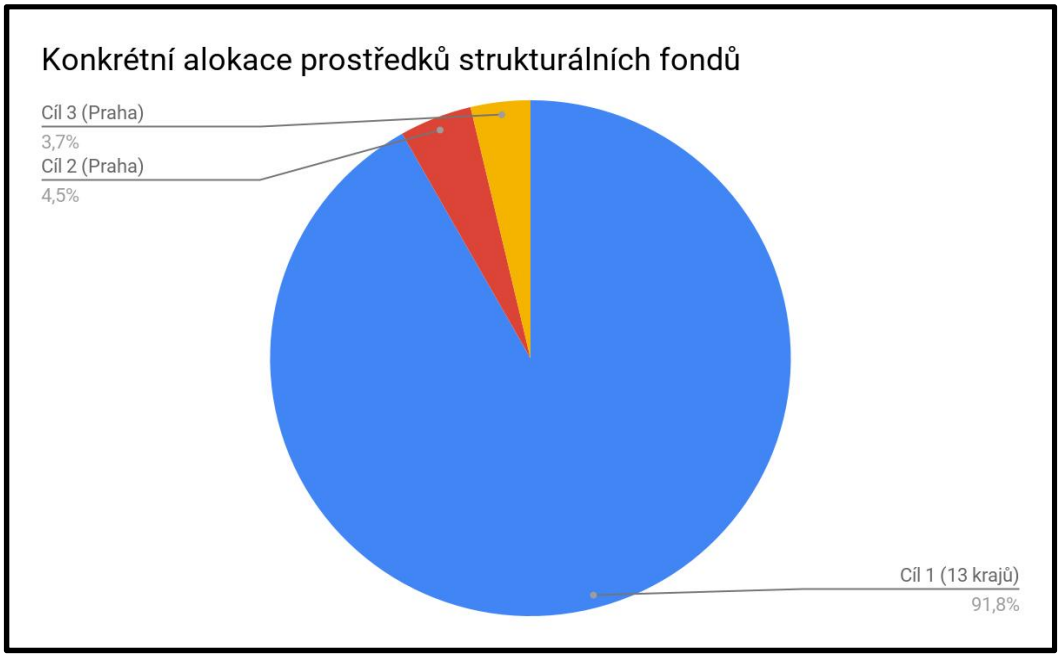

Obr. 2 Alokace finančních prostředků v ČR za rok 2004-2006 [14]

Menší objem peněz získala ČR také na tzv. Iniciativách Společenství, které jsou řízeny přímo Evropskou komisí a jsou zaměřeny na spolupráci subjektů napříč Evropskou unií. Konkrétně v tomto období se ČR podílela na iniciativě Interreg a Equal, ze kterých získala celkově 100,8 mil. EUR. [14]

Tab. 2: Finanční prostředky v letech 2004–2006 (Mil. EUR) [14]

	2004–2006	**2004**	**2005**	**2006**
Fond soudržnosti	**945,3**	**316,9**	**266,1**	**362,3**
Strukturální fondy	**1 584,4**	**381,5**	**528,9**	**674**
Cíl 1	1 454,3	339	485,5	629,8
Cíl 2	71,3	23,3	23,8	24,2
Cíl 3	58,8	19,2	19,6	20
Iniciativy Společenství	**100,8**	**28,6**	**32,1**	**40,1**
Interreg	68,7	21	21,4	26,3
Equal	32,1	7,6	10,7	13,8
CELKEM	**2 630,50**	**727**	**827,1**	**1 076,30**

Iniciativa Interreg a Equal

V předchozí tabulce se nám objevily dva nové programy, z kterých čerpala Česká Republika finanční prostředky. Z toho důvodu je důležité si tyto dva programy přiblížit.

Iniciativa Interreg pomáhala regionálním a místním vládám v celé Evropě rozvíjet a realizovat lepší politiku. Vytvořením prostředí a příležitostí pro sdílení řešení se snažila zajistit, aby vládní investice a inovace vedli k úspěšnému rozvoji společnosti. V období 2007–2013 byla tato iniciativa nahrazena programy cíle Evropská územní spolupráce. [15]

Iniciativa Equal podporuje mezinárodní spolupráci v boji proti veškerým druhům diskriminace na pracovním trhu. Dále se také snaží o vytvoření stejných pracovních podmínek pro všechny členy společnosti. Jejím cílem je tedy vytvořit a prosadit nástroje na podporu znevýhodněných skupin jako jsou dlouhodobě nezaměstnaní, absolventi škol, starší občané a také osoby se zdravotním postižením. Právě tyto skupiny se často setkávají s nerovným zacházením jak už přímo v zaměstnání nebo při jejím hledání. [16]

4.3.3 Programové období 2007–2013

V tomto období, aby Česká Republika mohla čerpat finanční prostředky EU, bylo zapotřebí vytvořit tzv. Národní strategický referenční rámec (NSRR). Tato povinnost vychází z "Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999." [17]

Východiskem pro zpracování návrhu Národního strategického referenčního rámce byl Národní rozvojový plán České republiky, jenž byl přijat na vědomí usnesením Vlády České republiky č. 175/2006. Na základě tohoto dokumentu přijala ČR 24 operačních programů, které byly předány k projednání k Evropské komisi. Realizace operačních programů byla možná k 1.1.2007. Česká Republika v tomto období pomocí strukturálních fondů získala částku ve výši 26,69 mld. EUR., která byla rozčleněná do tří cílů (viz. kapitola 3.3.4.) [17]

Zde je výpis jednotlivých OP

Cíl Konvergence

- Integrovaný operační systém
- Doprava
- Výzkum a vývoj inovace
- Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- Životní prostředí
- Podnikání a inovace
- Lidské zdroje zaměstnanost
- Technická pomoc
- 7 Regionálních operačních programů

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

- 2 programy pro region soudržnosti hlavního města Prahy

Cíl Evropská a územní spolupráce

- 7 programů evropské územní spolupráce [17]

Tab. 3: Alokace prostředků v letech 2007–2013 [17]

Cíl	**Fondy pro ČR**
Konvergence	25, 88 mld. EUR **(96,98%)**
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	419,09 mil. EUR **(1,56%)**
Evropská a územní spolupráce	389,05 **(1,46%)**
CELKEM	**26,69 mld. EUR (100%)**

4.3.4 Programové období 2014–2020

V programovém období 2014-2020 obdržela Česká Republika z kohezní politiky více jak 20,5 mld. EUR. Ve srovnání s jinými státy jako je například Portugalsko nebo Malta, které se nacházejí na podobné ekonomické úrovni jako Česká Republika, se v ČR dotace využily mnohem efektivněji a s výrazně lepšími výsledky než v těchto předem zmíněných členských státech.

ČR díky novým opatřením, které prosadila vláda, bude v tomto období mít možnost čerpat prostředky z EU snazším způsobem. Na zjednodušeni má podíl hlavně zachování uznatelnosti DPH pro kohezní prostředky, zavedení uznatelnosti DPH pro rozvoj venkova, zachování míry spolufinancování projektů pro méně rozvinuté regiony a členské státy ve výši 85 %, či prosazení tzv. pravidla čerpání prostředků „n+3“, které umožňuje čerpat prostředky těchto fondů ještě v průběhu následujících tří let. [18]

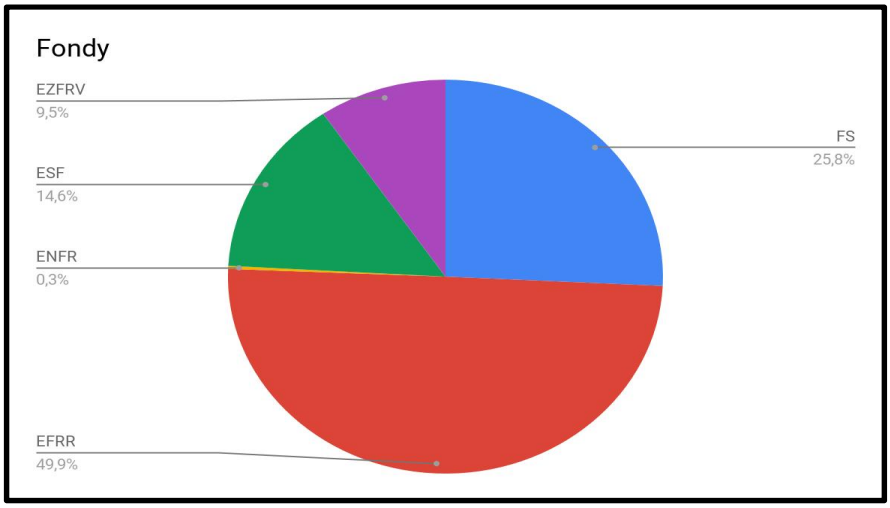

Obr. 3 Zdroje finančních prostředků za období 2014–2020 v ČR [18]

Tab. 4: Podíl strukturálních fondů v ČR v letech 2014–2020 [18]

Název Fondu	**Částka v mld. EUR**	**% podíl v ČR**
Fond Soudržnosti	6,25	25,8
Evropský fond pro regionální rozvoj	11,94	49,9
Evropský námořní a rybářský fond	0,03	0,3
Evropský sociální fond	3,43	14,6
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova	2,3	9,5

V programovém období 20014–2020 se ČR účastní těchto programů:

1. **Národní operační programy**
   - Operační program Podnikání a inovace pro Konkurenceschopnost
   - Operační program Výzkum, vývoj a vzdělání
   - Operační program Zaměstnanost
   - Operační program Doprava
   - Operační program Životní prostředí

2. **Integrovaný regionální operační program**
   - Operační program Praha – pól růstu ČR
   - Operační program technická pomoc
   - Operační program Rybářství 2014–2022
   - Program rozvoje venkova

3. **Program přeshraniční spolupráce**
   - Interreg V-A Česká republika – Polsko
   - Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika
   - Interreg V-A Rakousko – Česká republika
   - Interreg V-A Rakousko
   - Program přeshraniční spolupráce Česká Republika – Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS 2014–2020
   - Program spolupráce Svobodný stát Sasko – Česká Republika 2014–2020

4. **Programy nadnárodní a meziregionální spolupráce**
   - Program nadnárodní spolupráce Interreg CENTRAL EUROPE
   - Program nadnárodní spolupráce Interreg DANUBE

- Program meziregionální spolupráce INTERREG EUROPE
- Program meziregionální spolupráce ESPON 2000
- Program meziregionální spolupráce INTERACT III
- Program URBACT III

Dohoda o partnerství
Dohoda o partnerství je stěžejní dokument, který musí vypracovat každý členský stát v rámci vyjednávání s Evropskou komisí ohledně podmínek pro čerpání fondů EU v programovém období 2014-2020. Celkový návrh Dohody o partnerství zpracovává Ministerstvo pro místní rozvoj se svými partnery a její finální verze musí projít schvalovacím procesem v Evropské komisi a také na úrovni české vlády.

Dohoda o partnerství je vzhledem ke svému charakteru zastřešujícího strategického dokumentu pro programové období 2014–2020 určující a svým obsahem závazná i pro jednotlivé programové dokumenty. Hierarchicky jim je nadřazena a tyto programy z ní svým zaměřením a obsahem vycházejí. Dílčí záležitosti spojené s budoucím fungováním jednotlivých programů jsou obsaženy v samotných programových dokumentech. [19]

Evropa 2020
Strategie Evropa 2020 představuje hlavní hospodářskou reformní agendu Evropské unie s výhledem do roku 2020.

Cílem Strategie Evropa 2020 je dosažení udržitelného hospodářského růstu EU prostřednictvím efektivnějšího investování do vzdělávání, výzkumu, vývoje a inovací a rozvoji konkurenceschopného průmyslu.

Klíčovými prioritami strategie jsou:

- **inteligentní růst**: podporovat rozvoj ekonomiky opírající se o znalosti a inovace;
- **udržitelný růst**: napomáhat konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomice, která nebude tolik náročná na energetické zdroje;
- **růst podporující začlenění**: podporovat ekonomiku s vysokou zaměstnaností, která bude charakteristická sociální a územní soudržností. [20]

"Strategie Evropa 2020 vytyčuje pět vzájemně provázaných cílů týkajících se zaměstnanosti, výzkumu a vývoje, změny klimaty a energetiky, vzdělávání a snižování chudoby:

- *75 % obyvatelstva EU ve věku 20–64 let by mělo být zaměstnáno (míra zaměstnanosti u osob ve věku 20 až 64 let by se měla zvýšit ze současných 69 % na nejméně 75 %);*
- *3 % HDP EU by měla být investována do výzkumu a vývoje;*

- *v oblasti změny klimatu a energetiky by mělo být dosaženo cílů „20-20-20“ (tzn. snížit energetickou náročnost ekonomiky o 20 %, zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie v energetickém mixu na 20 % a snížit emise skleníkových plynů o 20 %);*
- *podíl dětí, které předčasně ukončí školní docházku, by měl být snížen ze současných 15 % na 10 %, a podíl osob ve věku 30 až 34 let, jež dosáhly terciárního vzdělání, by měl být navýšen ze současných 31 % na nejméně 40 %;*
- *počet obyvatel členských států EU, kteří žijí pod vnitrostátní hranicí chudoby, by se měl snížit o 25 %, což by vyvedlo z chudoby přes 20 milionů obyvatel EU.”* [6] [20]

[6] Strategie Evropa 2020, MŠMT ČR. *MŠMT ČR* [online]. Copyright ©2013 [cit. 22.05.2018]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj/strategie-evropa-2020

5 Projekt

Než přejdeme k hlavní části praktické bakalářské práce, je nutno vysvětlit, co vůbec takový projekt je a čím se charakterizuje, *"Projekt je jedinečný proces sestávající z řady koordinovaných a řízených činností s daty zahájení a ukončení, prováděný pro dosažení cíle, který vyhovuje specifickým požadavkům, včetně omezení daných časem, náklady a zdroji."* [7]

Přestože je každý projekt jedinečný, z hlediska jeho řízení mají všechny projekty společné charakteristiky. Zejména se jedná o totožné projektové fáze, které jsou podobným způsobem definovány ve všech standardech a normách v projektovém řízení. Přestože se jednotlivé projekty mohou od sebe v detailech lišit, celkový postup se dá rozdělit na jednotlivé fáze. Toto rozdělení se také odborně nazývá projektový cyklus.

5.1 Projektový cyklus

Projektový cyklus se skládá z identifikace a formulace záměru, přípravy projektu a jeho formulace, financování, implementace a monitoringu, a z hodnocení.

5.1.1 Identifikace a formulace záměru

Počáteční fáze se soustředí hlavně na analýzu projektového záměru. Jejím cílem je identifikace záměru projektů, které jsou následně rozpracovány, konzultovány a vyhodnoceny. Výsledkem tohoto procesu je rozhodnutí o výběru myšlenek, které budou podrobeny dalšímu detailnějšímu rozpracováni ve fázi formulační. [21]

- **Výchozí stav**
  Jedná se o popis stavu na začátku projektu. Tento popis by měl obsahovat základní údaje o aktuální situaci a také identifikaci nevyhovujícího stavu, problému nebo nedostatku. [21]

- **Obsah a cíl projektu**
  Jedná se o stručný popis projektu. Obsahuje informace o realizaci projektu a také popisuje čeho má projekt ve své finální fází dosáhnout, nebo k čemu by měl být využíván. [21]

[7] MAREK, D., KANTOR, T. Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie. 1. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister & Principal, 2007. 210 s. ISBN 978-80-87029-13-8

- **Vazba na strategické dokumenty**
  Každý projekt musí odpovídat zaměření fondu a také různým cílům a prioritám. Měl by navazovat na jednotlivá opatření operačních programů. Je také vhodné, aby byl projekt v souladu z dalšími strategickými dokumenty, ať již na úrovní národní, krajské či městské. [21]

5.1.2 Příprava projektu a jeho formulace

V této fázi dochází k detailní formulaci a plánování aktivit, a to včetně finanční analýzy a dopadů na životní prostředí. Cílem této fáze je detailní specifikace projektového záměru. [21]

- **Studie proveditelnosti**
  Jedná se o nejdůležitější analýzu investičního záměru. Každá studie proveditelnosti obsahuje základní osnovu:
  - *Titulní list a úvod*
  - *Výchozí stav, zdůvodnění realizace projektu a analýza jeho potřebnosti*
  - *Popis projektu a jeho aktivit / etap*
  - *Management projektu a projektový tým*
  - *Technické a technologické řešení projektu*
  - *Způsob zajištění projektu*
  - *Zajištění investičního (dlouhodobého) majetku*
  - *Harmonogram realizace projektu včetně rozpočtového harmonogramu*
  - *Finanční plán a ekonomická analýza*
  - *Vliv projektu na životní prostředí a vliv projektu na rovné příležitosti*
  - *Zhodnocení projektu na základě výsledků studie*
  - *Upozornění a doporučení*
  - *Použité zdroje* [8] *[21]*

- **Cílové skupiny**
  Tato identifikace je velice důležitá, pokud se jedná o projekty spolufinancované z Evropské unie. Jednotlivá opatření operačních programů totiž cílí na různé skupiny. Z toho hlediska je požadována velice detailní analýza jednotlivých skupin. [21]

- **CBA analýza**
  Jedná se analýzu nákladů a užitků (Cost-benefit analysis). Tato analýza se provádí hlavně v projektech neziskového charakteru. Jejím záměrem je stanovit co největší počet nákladů a výnosů. CBA je složena jak z finanční,

[8] MAREK, D., KANTOR, T. Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie. 1. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister & Principal, 2007. 210 s. ISBN 978-80-87029-13-8

tak i z ekonomické analýzy. Mimo hodnocení finanční návratnosti, se soustředí také na společenský přínos projektu. Výsledkem této analýzy je kompletní přehled všech ukazatelů k vyhodnocení efektivnosti projektu. [21]

- **Rizika projektu**
  Před zahájením jakéhokoliv projektu je nutné znát veškerá rizika, které mohou nastat před, během nebo pro realizaci daného projektu. Řízení rizik je klíčovou oblastí realizace a je tedy nezbytné pro projektové řízení. V prvotní fázi je důležité veškerá rizika identifikovat. Rizika mohou být různého charakteru, ať už se jedná o rizika technická, finanční, právní nebo provozní. [21]

5.1.3 Financování

Hlavní náplní této fáze je zajistit finanční prostředky na realizaci projektu. V praxi to zahrnuje zajištění finančních prostředků, a to v podobě, která nebude znamenat riziko pro samotnou realizaci projektu. [21]

- **Finanční plán**
  Finanční plán obsahuje plán čerpání výdajů a plán zdrojů krytí výdajů. Jedná se o rozpis výdajů projektu v čase, například po jednotlivých měsících či letech. Plán čerpání zdrojů krytí výdajů napomáhá k úspěšnému plánování a sledování cash-flow. Pomáhá tedy určit, kolik finančních prostředků bude potřeba na krytí výdajů v jednotlivých měsících projektu. Finanční plán je vhodné zpracovat u projektů, na něž jsou zdroje poskytovány po částech, např. po etapách. [21]

5.1.4 Implementace a monitoring

V této fázi probíhá realizace projektu a dohlíží se také, zdali se projekt drží původních plánů. Hlavním cílem této kontroly je co nejrychlejší vyhledání možných problému z realizací a následně také hledání vyhovujícího řešení. [21]

Monitoring je jedním ze základních principů regionální politiky EU. Během něj se srovnávají dosažené hodnoty s hodnotami plánovanými. Tato kontrola se uskutečňuje během celé doby trvání projektů. Provádějí se různé kontroly od efektivnosti vynaložených prostředků do dodržování podmínek dotace. Monitoring také slouží k včasné identifikaci potenciálních rizik. Veškeré poznatky z průběhu těchto kontrol se zaznamenají do monitorovací zprávy. Tyto zprávy se zpracovávají ke každé etapě, a následně se zhotoví závěrečná monitorovací zpráva k celému projektu. Tyto zprávy pak slouží jako přílohy k žádostí o proplácení z evropských fondů. [21]

5.1.5 Hodnocení

V posledním cyklu projektu, se vyhodnocuje efektivnost a také dopad projektu v rámci stanovených cílů. Pomocí tohoto dokumentu lze posoudit, zda a jak moc byl projekt úspěšný či neúspěšný, a poučit se z toho do budoucna. [21]

6 Centrální dopravní terminál Český Těšín a Parkoviště P+R

Tento projekt se realizuje v městě Český Těšín. Toto město leží na východě České Republiky, jižně od Ostravy a je také hraničním městem s Polskem. Původní město Cieszyn bylo rozděleno po druhé světové válce na českou a polskou část, kterou od sebe rozděluje řeka Olše. Na polské straně se nachází historické centrum a také zámek rodů Piastů. Český Těšín je více průmyslovým místem, a také důležitým železničním spojem jak pro Polsko, tak pro Slovensko. Mnoho lidí z Českého Těšína pracuje v průmyslu, hlavně v Třineckých železárnách, Karvinských dolech nebo také v Nošovicích v továrně Hyundai. Z tohoto důvodu je autobusová a vlaková doprava v Českém Těšíně velice využívána, a proto se město Český Těšín rozhodlo k revitalizaci plochy "Zlatého trojúhelníku". Na této ploše je umístěno autobusové nádraží, a v těsné blízkostí také nádraží vlakové.

6.1 Identifikace a formulace záměru

1. **Výchozí stav**

Autobusové nádraží v Českém Těšíně je již delší dobou ve velice špatném stavu, což lze vidět na fotkách níže. Nástupiště jsou zanedbaná, špinavá, na ocelových konstrukcích je patrný velký stupeň koroze, příjezdové cesty pro autobusy jsou popraskané a chodníky jsou poničené. Za dešťového počasí se skrze poničené střešní plechy dostává voda a chybí zde klasická odbavovací budova, kde by lidé v zimě a za nepříznivého počasí počkat na svůj spoj. Z důvodu velké zanedbanosti nádraží se toto místo plní lidmi bez domova, což mnohé cestující následně odrazuje k využívání hromadné dopravy.

Jak již bylo zmíněno, mnoho lidí z Českého Těšína jezdí za prací mimo město, a také mnoho z nich k tomu využívá železniční přepravu. Problémem je, že se kolem vlakového nádraží nenachází žádné větší parkoviště, kde by lidé mohli své vozy zaparkovat, protože prostor není přehledně vymezen. Ani cyklisté nemají možnost uzamčení kola do stojanů, jelikož stojany na kola zde zcela chybí.

Obr. 4 Autobusové nádraží Český Těšín [Foto autor]

Obr. 5 Autobusové nádraží Český Těšín [Foto autor]

Obr. 6 Aktuální stav autobusového nádraží v Českém Těšíně [Foto autor]

Obr. 7 Aktuální stav autobusového nádraží v Českém Těšíně [Foto autor]

2. Obsah projektu

Obsahem tohoto projektu je realizace výstavby nového dopravního terminálu (přesun stávajícího autobusového nádraží) a související infrastruktury, tj. vybudování odstavných ploch, parkovacích ploch, pěších tras, odbavovací budovy, přeložky a nové vedení technické infrastruktury. Realizace projektu přispěje k modernímu a atraktivnímu propojení několika druhů dopravy významného přestupního uzlu veřejné dopravy v Českém Těšíně. Situace je dostupná v příloze A.

3. Cíl projektu

Cílem projektu je zvýšit využívání veřejné dopravy pomoci uživatelského zatraktivnění a zjednodušením prostřednictvím úpravy přestupů mezi jednotlivými druhy dopravy (autobusová, železniční, cyklodoprava) na terminálu v Českém Těšíně. Centrální dopravní terminál bude zajišťovat přímé propojení veřejné autobusové dopravy se zastávkou železniční dopravy bezbariérovou komunikací pro pěší, která bude navazovat na stávající podchod. Toto přímé propojení bude o délce kratší než 200 m. Nově vybudovaný terminál bude zařazen do odpovídající kategorie přestupního uzlu dle ČSN 73 6425-2.

4. Vazba na strategické dokumenty

Tento projekt je v souladu se schválenými koncepcemi, programy a strategiemi na celostátní i regionální úrovni:

- **Strategií regionálního rozvoje České Republiky pro rok 2014–2020 -** byl v souladu s prioritou 2.1. Modernizace silniční infrastruktury
- **Dopravní politikou ČR pro období 2014–2020 s výhledem do roku 2050 -** byl v souladu s prioritou 4.1.4 Veřejná služba v přepravě cestujících
- **Strategického programu rozvoje města Český Těšín pro rok 2017–2021** - modernizace, ozelenění a rozvoj území "Zlatého trojúhelníku"

6.2 Příprava projektu a jeho formulace

Český Těšín se již delší dobou zabývá problematikou "Zlatého trojúhelníku". Již více než deset let se v Českém Těšíně rozhodovalo, jak tuto situaci vyřešit, neboť aktuální vzhled tohoto místa není nejlepší vizitkou pro město. Z počátku se objevovaly různé informace, od výstavby obchodního centra až po vytvoření velkého parku. Nakonec se město Český Těšín rozhodlo pro modernizaci stávajícího terminálu, a to právě díky příležitosti spolufinancování tohoto projektu z fondů EU. Toto rozhodnutí bylo definitivně přijato na zasedání rady města dne 18.9. 2017. Toto usnesení je součástí práce jako příloha B.

V této fázi dochází k vyhotovení jednoho z nejdůležitějších dokumentu celého projektu – žádosti o dotaci. Tato žádost byla vytvořena městem Český Těšín, dle znění

textu výzvy č. 73 Výstavba a modernizace přestupních terminálů II. Tyto žádostí se nyní vyhotovují elektronicky v systému MS2014+. Jak již bylo zmíněno v úvodu, z důvodu probíhajícího hodnocení této žádosti, nebylo městem Český Těšín dovoleno zveřejnit její celkový obsah.

Identifikace operačního programu a výzvy:
Registrační číslo projektu:
Identifikace žádosti (Hash): lLC21P
Zkrácený název projektu: Centrální dopravní terminál Český Těšín a Parkoviště P+R
Projekt Číslo programu: 06
Název programu: Integrovaný regionální operační program
Číslo výzvy: 06_17_100
Název výzvy: 73. Výzva IROP – VÝSTAVBA A MODERNIZACE PŘESTUPNÍCH TERMINÁLŮ II. - SC 1.2
Název projektu CZ: Centrální dopravní terminál Český Těšín a Parkoviště P+R
Název projektu EN: Central Transport Terminal Český Těšín and Parking P+R
Místo realizace projektu:
Kraj (NUTS III): Moravskoslezský (CZ080)
Okres (NUTS IV): Karviná
Obec: Český Těšín
Katastrální území: Český Těšín (623164)
Popis umístění projektu: Zlatý trojúhelník, Český Těšín centrum

Subjekty projektu:
Typ subjektu: Žadatel / příjemce
Kód státu: CZE – Česká Republika
IČ: 00297437
Název subjektu: Město Český Těšín
Právní forma: Obec
Typ plátce DPH: Jsem plátce DPH a nemám zákonný nárok na odpočet DPH ve vztahu k aktivitám projektu

Adresa Subjektu:
Kód státu: CZE – Česká republika
Typ adresy: Adresa oficiální (adresa sídla organizace)
Název kraje: Moravskoslezský kraj
Název okresu: Karviná
Název ORP: Český Těšín
Obec: Český Těšín
Část obce: Český Těšín
Ulice: náměstí ČSA
PSČ: 737 01
Číslo orientační: 1
Číslo popisné/ evidenční: 1

Kód druhu čísla domovního: 1
WWW: http://www.tesin.cz

Osoby subjektu
Titul před jménem: Ing.
Jméno: Helena
Příjmení: Latková
Telefon: xxxxx233
Email: lxxxx@tesin.cz
Hlavní kontaktní osoba: Ano

Statutární zástupce:
Titul před jménem: Ing.
Jméno: Vít
Příjmení: Slováček
Telefon: xxxxx431
Email: sxxxx@tesin.cz
Statutární zástupce: Ano

Tato žádost obsahuje veškeré prvky teto fáze, které byly zmíněny v kapitole 5.1.2 a jedná se tedy především o tyto dokumenty.

Územní rozhodnutí
Dne 19. 5. 2017 získalo město Český Těšín územní rozhodnutí o umístění stavby Centrální dopravní terminál a Parkoviště P+R. Celé jeho znění je jako součást práce v příloze C.

Studie proveditelnosti

Studie proveditelnosti byla zhotovená firmou BeePartner a.s. a obsahuje veškeré informace potřebné pro celkové vyhodnocení tohoto projektu. Žádost o zveřejnění obsahu studie proveditelnosti byla zamítnut městem Český Těšín.

CBA analýza
Jelikož se jedná o investici z veřejného sektoru, která nemá ziskový charakter, byla obsahem žádostí také CBA analýza. Jelikož město Český Těšín nepovolilo zveřejnit celkový obsah této analýzy, jsou zde krátce okomentovány pouze hlavní výstupy.

- **Zdroje:** Ke krytí výdajů projektu vzniklých v přípravné a realizační fázi budou využity prostředky z rozpočtu žadatele a dotační prostředky proplacené na základě průběžně podávaných žádostí o platbu.
- **Provozní a finanční náklady**: Provozní náklady jsou tvořeny výdaji města spojenými se zajištěním chodu terminálu. Jedná se o výdaje za energie (veřejné osvětlení, vodné, stočné a elektřina na WC, infopanely), odvoz odpadu a úklid a

údržbu nových zpevněných ploch a zeleně, které nebudou předmětem pronájmu.

- **Provozní výnosy:** Při současném provozu autobusového stanoviště vznikají příjmy z pronájmu pozemků akciové společnosti ČSAD Havířov. Rovněž po realizaci město počítá s pronájmem převážné části objektu a prostor terminálu vybranému nájemci.
- **Zůstatková hodnota:** V případě, že některá projektová aktiva mají delší životnost, než je referenční období projektu, je důležité započítat jejich zůstatkovou hodnotu. Ta je vypočítána jako čistá současná hodnota čistých příjmů plynoucích z investice po zbývající dobu životnosti. Zůstatková hodnota je rovna nule, a to z důvodu záporné výše čistého provozního cash flow v jednotlivých letech provozu, což je dáno charakterem projektu.
- **Finanční analýza**: Finanční analýza je základním předpokladem pro ověření, zda je nutné projekt spolufinancovat, a je také východiskem pro posouzení udržitelnosti projektu, tj. zda je pro projekt zajištěn dostatek finančních zdrojů. Z výsledků provedené finanční analýzy je zřejmé, že projekt vykazuje záporné hodnoty výsledných ukazatelů finanční analýzy, což je dáno charakterem projektu a jeho zaměřením na socioekonomický přínos pro veřejnost, nikoliv generování zisku.

Definování cílových skupin

Analýza cílových skupin projektu je dokument, který definuje cílové skupiny a jejich potřeby. Cílem zpracování této analýzy je porozumět tomu, jaké potřeby mají cílové skupiny, s jakými problémy se potýkají, a zdůvodňuje smysluplnost projektu.

- **Cílová skupina – Obyvatelé**

  Popis cílové skupiny

  Obyvatelé města Český Těšín představují nejširší a nejvýznamnější cílovou skupinu využívající veřejnou hromadnou dopravu. Ve městě Český Těšín bylo k 31. 12. 2016 evidováno 24 650 obyvatel. I přes klesající křivku počtu obyvatel (nepřetržitě od r. 1990) je zde předpoklad, že dané výstupy projektu bude využívat čím dál větší počet obyvatel města. Přestupní terminál využijí obyvatelé města při cestě do zaměstnání, škol, za službami a v rámci provozování volnočasových aktivit.

- **Cílová skupina – Dojíždějící za prací a službami**

  Popis cílové skupiny

  Dojíždějící za prací a službami představují další důležitou cílovou skupinu. V blízkosti místa realizace projektu se nachází MěÚ Český Těšín (náměstí ČSA 1/1), Kino Central, BILLA, zimní stadion, a další veřejné a soukromé služby a firmy (např. čerpací stanice Shell, obchodní dům Tesco). Nedaleko od místa realizace se vyskytují objekty základních a středních škol, zdravotnická zařízení, městská knihovna a pobočky České pošty. Vzhledem k tomu, že obec je obcí s rozšířenou působností, využívají ji také občané okolních obcí pro vyřizování

svých povinnosti, spadajících pod MěÚ Český Těšín. Dále se ve městě nachází tyto služby: lékárny, Úřad práce ČR, Finanční úřad ČR, sportovní zařízení (např. Bowling & Squash, s.r.o.), pobočky bankovních a pojišťovacích domů, notářství a další služby a řemesla.

- **Cílová skupina – Návštěvníci**
  Popis cílové skupiny
  Návštěvníci představují rovněž důležitou cílovou skupinu vzhledem k velkému počtu kulturních, sportovních a dalších akcí každoročně pořádaných ve městě Český Těšín, např. slezský rynek, letní kino, Festival Rockování nad Olzou a další. Nový přestupní terminál bude atraktivní pro danou cílovou skupinu, jelikož nabídne nejen vyšší kvalitu (nové stojany pro kola a cykloboxy, nové přístřešky pro cestující, čekárna), ale umožní také přestup na další spoje díky nově vybudovanému přímému napojení na podchod k železniční dopravě.

Rizika projektu
Pro eliminaci problémů je nutné si uvědomit veškerá rizika, která mohou během realizace projektu nastat. Tato rizika se dají rozdělit do čtyř skupin:

- **Technická rizika**
  - nedostatky v projektové dokumentaci
  - dodatečné změny požadavků investora
  - nedostatečná koordinace stavebních prací
  - výběr nekvalitního dodavatele
  - nedodržení termínů výstavby
  - živelné pohromy
  - zvýšení cen vstupů
  - nekvalitní projektový tým
- **Finanční rizika**
  - neobdržení dotace
  - nedostatek finančních prostředků na předfinancování a v průběhu realizace a udržitelnosti projektu
- **Právní rizika:**
  - nedodržení pokynů pro zadávání veřejných zakázek
  - nedodržení podmínek IROP
  - nedodržení právních norem ČR, EU
  - nevyřešené majetkoprávní vztahy
- **Provozní rizika:**
  - neplnění dodavatelských smluv
  - výběr nájemce prostor terminálu
  - nedodržení indikátorů
  - nedostatek finančních prostředků v provozní fázi projektu

Posouzení vlivu na životní prostředí
Na základě smlouvy o dílo, uzavřené dne 11. 10. 2017 mezi objednatelem prací „Město Český Těšín“, se sídlem Náměstí ČSA 1/1, 737 01 Český Těšín a společností UNIGEO a.s., byla Divizí geologie a ŽP, UNIGEO a.s. zpracována studie o posouzení vlivu na životní prostředí.

V rámci předchozích průzkumů provedených v průběhu r. 2017 byly v místě zájmové lokality provedeny práce za účelem kvalitativního a kvantitativního stanovení rozsahu kontaminace horninového prostředí ropnými látkami. V prostoru, kde se nachází projektovaný záměr výstavby dopravního terminálu, byly historické objekty – garáže, kde docházelo pravděpodobně k nakládání s ropnými látkami. Zároveň je zájmový prostor v blízkosti železnice, kde mohlo být v minulosti rovněž manipulováno s ropnými látkami (vlečka).

Průzkumem inženýrsko-geologických a hydro-geologických (IGHG) poměrů pro zakládání stavby dopravního terminálu v červnu 2017 byla neočekávaně senzoricky zjištěna výrazná kontaminace zemin, a zvláště podzemní vody ropnými uhlovodíky v místě některých realizovaných IG vrtů. Po domluvě s objednatelem prací byly provedeny doplňující práce, které bodově ověřily míru kontaminace zemin a podzemní vody. Z toho důvodu město Český Těšín zvažuje vypsání další žádosti o dotaci z OP Životního prostředí.

Nyní se žádost nachází ve fázi hodnocení. Dle informačního systému ISKP je zobrazen stav “*Žádost o podporu nemusí být dle analýzy rizik podrobena ex ante kontrole“*. Dá se tedy předpokládat, že v nejbližší době dojde k schválení této žádosti. O tom rozhoduje vedení Řídicího orgánu IROP na základě seznamu hodnocených projektů, který vypracovává Centrum pro regionální rozvoj (CRR) České Republiky.

6.3 Financování

Čerpání prostředků z IROP bylo rozděleno do pěti žádostí o platbu neboli etap, dle harmonogramu v tabulce č.5. Toto financování bude probíhat formou ex-ante, což znamená, že příjemce dostane na dotace zálohu. Takto poskytnutou zálohovou platbu následně příjemce vyúčtuje.

Celková investice je tvořena výdaji na stavební práce (způsobilá a nezpůsobilá část), výdaji na projektové dokumentace, zabezpečení výstavby, a nákup služeb potřebných pro úspěšnou přípravu a realizaci projektu.

Fáze přehledu financování:	Žádost o podporu
Měna:	CZK
Celkové zdroje:	134 906 887,90
Celkové nezpůsobilé výdaje:	74 906 887,90
JPP nezpůsobilé:	0,00
Celkové způsobilé výdaje:	60 000 000,00
Jiné peněžní příjmy (JPP):	0,00
CZV bez příjmů:	60 000 000,00
Příjmy dle čl. 61 obecného nařízení:	0,00
Příspěvek Unie:	51 000 000,00
Národní veřejné zdroje:	9 000 000,00
Podpora celkem:	54 000 000,00
Vlastní zdroj financování:	6 000 000,00
% vlastního financování:	10,00

Způsobilé výdaje

Mezi způsobilé výdaje řadíme všechny náklady, které splňují kritéria dotace a jsou v souladu s příslušnými předpisy EU. Tyto výdaje mohou být následně hrazeny z ESI fondů.

Nezpůsobilé výdaje

Nezpůsobilé výdaje (neuznatelné náklady), jsou ty výdaje, které nemohou byt spolufinancovány z ESI fondů, protože nesplňují nařízení Rady (ES) č.1083/2000 a nařízení Komise (ES) č.1828/2006. Tyto výdaje je příjemce dotací povinen uhradit z vlastních zdrojů.

Finanční plán

Finanční plán se skládá z pěti etap, ve kterých bude realizován projekt. Etapy zatím nejsou jasně určené. Jejich konkrétní obsah bude zveřejněn až po vyhotovení projektové dokumentace.

Celková částka: 60 000 000 Kč

Tab. 5: Finanční harmonogram

Název etapy	Předpokládané datum zahájení	Předpokládané datum ukončení	Předpokládaná doba trvání (v měsících)	Vyúčtování
Etapa I	31. 7 .2018	31. 10. 2018	3	6 943 804,70 Kč
Etapa II	1. 11. 2018	30. 4. 2019	6	2 804 811,10 Kč
Etapa III	1. 5. 2019	30. 8. 2019	4	14 835 365,60 Kč
Etapa IV	1. 9. 2019	30. 4. 2020	8	23 726 465,00 Kč
Etapa V	1. 5. 2020	31. 12. 2020	8	11 698 553, 60 Kč

6.4 Implementace a monitoring

Jelikož se projekt nachází v investiční fázi, a město Český Těšín čeká na rozhodnutí o stavebním povolení od stavebního úřadu, realizace projektu se ještě neuskutečnila.

Monitoring
Monitorování postupu projektů se uskuteční prostřednictvím:

- Průběžných/Závěrečných zpráv o realizaci projektu (dále jen Zpráva nebo „ZoR projektu“),
- Průběžných/Závěrečných Zpráv o udržitelnosti projektu (dále jen Zpráva nebo „ZoU projektu“).

6.5 Hodnocení

Poslední fáze projektového cyklu, bude probíhat až po úspěšné realizaci celého projektu, a to v době jeho užívání. Toto hodnocení bude provádět Centrum pro regionální rozvoj ČR, a jako hlavní podklad bude sloužit Závěrečná monitorovací zpráva. Hodnocený bude celkový přínos projektu a také zdali projekt zrealizoval své cíle stanovené v přípravné fázi.

7 Závěr

Tato práce se zabývala charakteristikou strukturální politiky. Popisuje její rozvoj v čase, a také to, jak z této politiky Česká Republika získává mnohé finanční prostředky pro realizaci svých cílů. Dále je zde stručně popsán vznik Evropské unie, a také to na základě jaké idey se toto společenství tvořilo. Mimoto práce informuje o tom, jak se Česká republika postupně přizpůsobovala na nový druh regionální politiky, který se objevil po vstupu do EU. Práce se snaží poukázat především na to, jaké výhody a jak velké finanční prostředky získala Česká Republika po vstupu do EU. Právě v dnešních euro-skeptických dobách je důležité lidem připomínat, že EU není jen byrokratická instituce, ale také nástroj, který ve velké míře přispívá ke zlepšení životní úrovně v našem státě.

V praktické části je popisována realizace projektu spolufinancovaného z Evropských fondů, které spadají právě do oblasti strukturální (kohezní) politiky. Projekt Centrální dopravní terminál Český Těšín a Parkoviště P+R, je realizován v probíhajícím období 2014–2020. Samotný projekt není ještě ve fázi realizační, resp. neprobíhají žádné stavební práce, ale je zřejmé, že i tento projekt bude probíhat dle výše uvedeného schématu projektového cyklu. V této práci je popsána především předinvestiční fáze, která je pro celý projekt nesmírně důležitá. V této fázi probíhají nejdůležitější rozhodnutí a provádějí se mnohé analýzy a studie, které tento projekt nasměrují k tomu, aby sloužil ke zlepšení socio-ekonomické situace v Moravskoslezském regionu. Následně je stručně popsáno, jaké požadavky musí ještě město Český Těšín splnit, aby celá realizace projektu dopadla úspěšně.

Závěrem lze konstatovat, že přes všechny své nedostatky, má Evropská unie velký vliv na současnou ekonomickou situaci, a proto lze tvrdit, že tento krok ČR vůči Evropské integraci byl krokem správným. Tato bakalářská práce poukazuje na to, že setrvání ČR v EU je jednoznačně prospěšné pro většinu obyvatel ČR. Tato spolupráce přináší mnoho možností pro rozvoj jednotlivých regionu, které mají následně obrovský potenciál zvýšit celkovou životní úroveň, a proto doufám, že naše společnost překoná současnou proti-unijní náladu.

Seznam použité literatury

[1] FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. *Evropská unie*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2003. ISBN 80-7325-015-2.

[2] [online]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/history_cs

[3] VEBER, Václav. *Dějiny sjednocené Evropy: od antických počátků do současnosti*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2004. Dějiny států. ISBN 80-7106-663-X.

[4] *Instituce Evropské unie*. Praha: Informační centrum Evropské unie při Delegaci Evropské komise v České republice, 2002. ISBN 80-238-8100-0.

[5] Regionální a strukturální politika Evropské unie | BusinessInfo.cz. *BusinessInfo.cz - Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. Copyright © 1997 [cit. 22.05.2018]. Dostupné z: http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/regionalni-a-strukturalni-politika- 51 58.html#!&chapter=1

[6] ZAHRADNÍK, Petr. *Kohezní politika Evropské unie*. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-527-5.

[7] [online]. Dostupné z: https://www.euroskop.cz/9220/sekce/zmeny-v-obdobi-2014-2020

[8] Evropský sociální fond - www.esfcr.cz. *Domovská stránka - www.esfcr.cz* [online]. Dostupné z: https://www.esfcr.cz/programy/evropsky-socialni-fond

[9] Fond soudržnosti. *Fond soudržnosti – Projekty v oblasti ŽP podle krajů* [online]. Dostupné z: http://www.fondsoudrznosti.cz/ofondu/

[10] Dotace EU – Informace o fondech. [online]. Copyright ©2018 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 22.05.2018]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Migrace/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU

[11] ŽÍTEK, Vladimír a Viktorie KLÍMOVÁ. *Regionální politika*. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4761-7.

[12] [online]. Dostupné z: https://www.euroskop.cz/8642/sekce/spravni-cleneni-system-nuts/

[13] [online]. Dostupné z: https://www.euroskop.cz/803/sekce/vstup-cr-do-eu/

[14] Dotace EU – Programové období 2004-2006.[online]. Copyright ©2018 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 22.05.2018]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Migrace/Fondy-EU/Predchozi-programova-obdobi/Programy-2004-2006

[15] [online]. Copyright © Centrum pro region [cit. 22.05.2018]. Dostupné z: http://www.interreg3a.cz/

[16] Equal ČR: Titulní stránka. [online]. Copyright © 2006 Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR [cit. 22.05.2018]. Dostupné z: http://www.equalcr.cz/clanek.php ?lg=1&id=1

[17] Dotace EU – Programové období 2007-2013. [online]. Copyright ©2018 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 22.05.2018]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Migrace/Fondy-EU/Predchozi-programova-obdobi/Programove-obdobi-2007-2013

[18] Programové období 2014-2020 | Prostředky alokované pro ČR | Ministerstvo financí ČR. *Ministerstvo financí ČR* [online]. Copyright © 2005 [cit. 22.05.2018]. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/hospodareni-eu/prostredky-alokovane-pro-cr/programove-obdobi-2014-2020

[19] Dohoda o partnerství Česká Republika – dostupné z https://ec.europa.eu /info/publications/partnership-agreement-czech-republic-2014-20_cs

[20] Strategie Evropa 2020, MŠMT ČR. *MŠMT ČR* [online]. Copyright ©2013 [cit. 22.05.2018]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj/strategie-evropa-2020

[21] MAREK, D., KANTOR, T. Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie. 1. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2007. 210 s. ISBN 978-80-87029-13-8

Seznam obrázků

Obr. 1 Výsledek referenda o vstup do EU [13] 32
Obr. 2 Alokace finančních prostředků v ČR za rok 2004-2006 [14] 33
Obr. 3 Zdroje finančních prostředků za období 2014–2020 v ČR [18] 36
Obr. 4 Autobusové nádraží Český Těšín [Foto autor] 45
Obr. 5 Autobusové nádraží Český Těšín [Foto autor] 45
Obr. 6 Aktuální stav autobusového nádraží v Českém Těšíně [Foto autor] 46
Obr. 7 Aktuální stav autobusového nádraží v Českém Těšíně [Foto autor] 46

Seznam tabulek

Tab. 1: Členění NUTS [12] 31
Tab. 2: Finanční prostředky v letech 2004–2006 (Mil. EUR) [14] 34
Tab. 3: Alokace prostředků v letech 2007–2013 [17] 36
Tab. 4: Podíl strukturálních fondů v ČR v letech 2014–2020 [18] 37
Tab. 5: Finanční harmonogram 54

Seznam zkratek

CF – Kohezní fond (Cohesion Fund)
CRR – Centrum pro regionální rozvoj
ČR – Česká Republika
EHS – Evropské hospodářské společenství
EU – Evropská unie ¨
EK – Evropská komise
EGF – Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci
ES – Evropské společenství
ESF – Evropský sociální fond
ECU – Evropská měnová jednotka (Electronic control unit)
EMS – Evropský měnový systém
EIB – Evropská investiční banka
ESUO – Evropské společenství uhlí a oceli
Euratom – Evropské společenství pro atomovou energii
ERDF – Evropský fond pro regionální rozvoj
EUR – euro
EAFRD – Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
FS – Fond soudržnosti
HDP – Hrubý domácí produkt

HSÚS – hospodářská, sociální a územní soudržnosti
IROP – Integrovaný regionální operační program
MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj

Seznam příloh

Příloha A. Situace M 1: 500
Příloha B. usnesení rady zastupitelstva města Český Těšín ze dne 18.9. 2017
Příloha C. Územní rozhodnutí